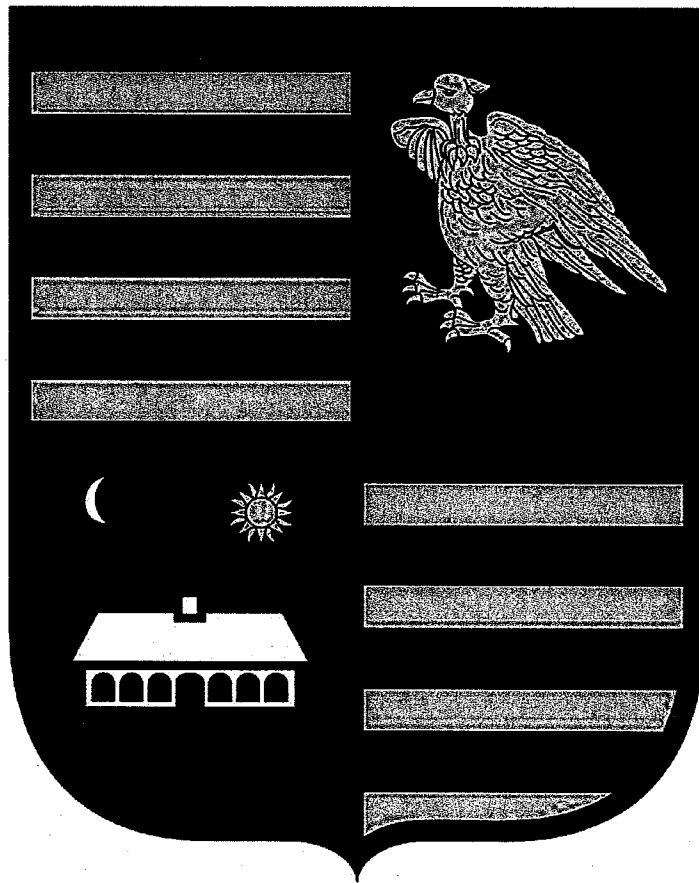
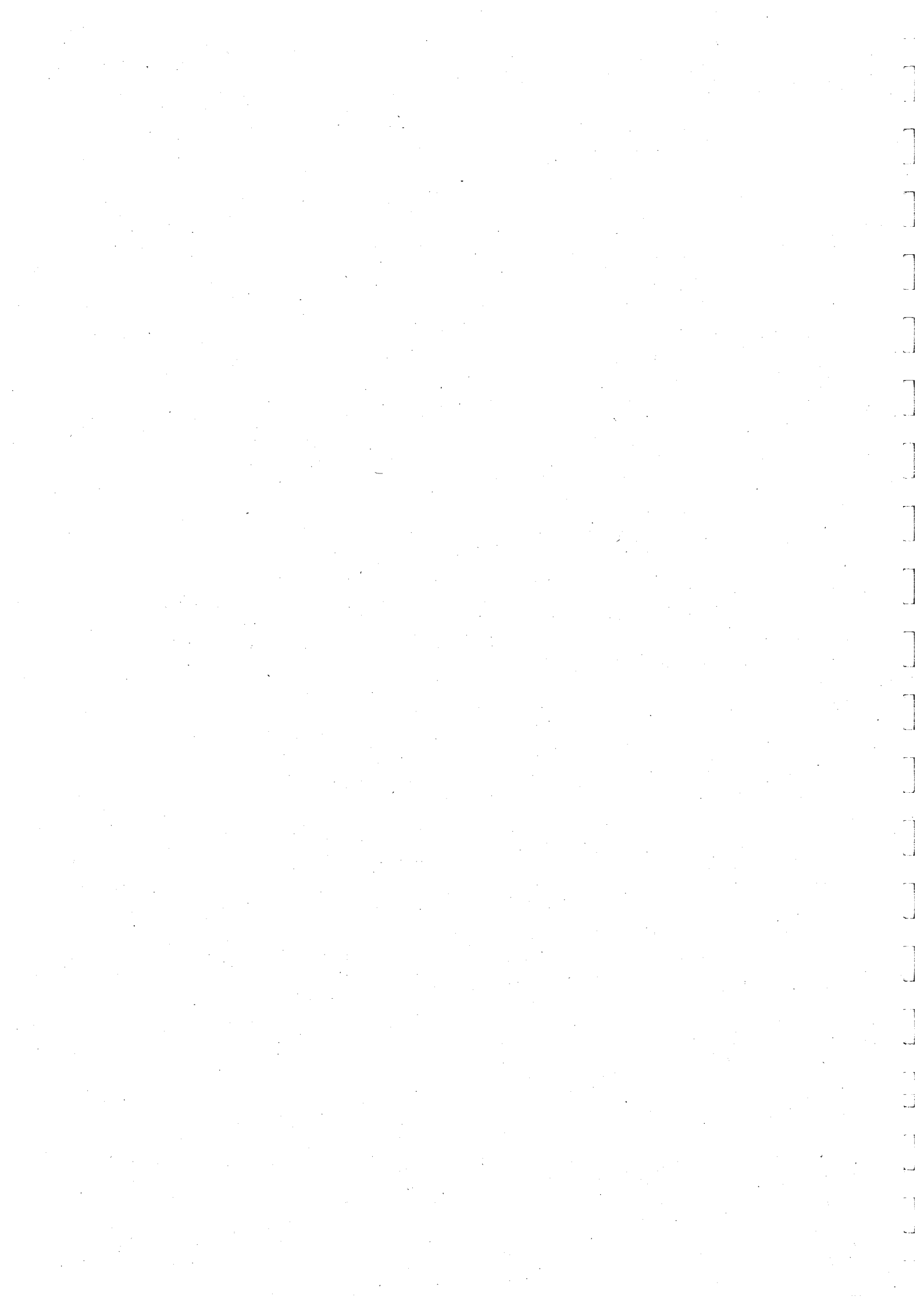

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Kondoros Nagyközség Önkormányzata

KONDOROS

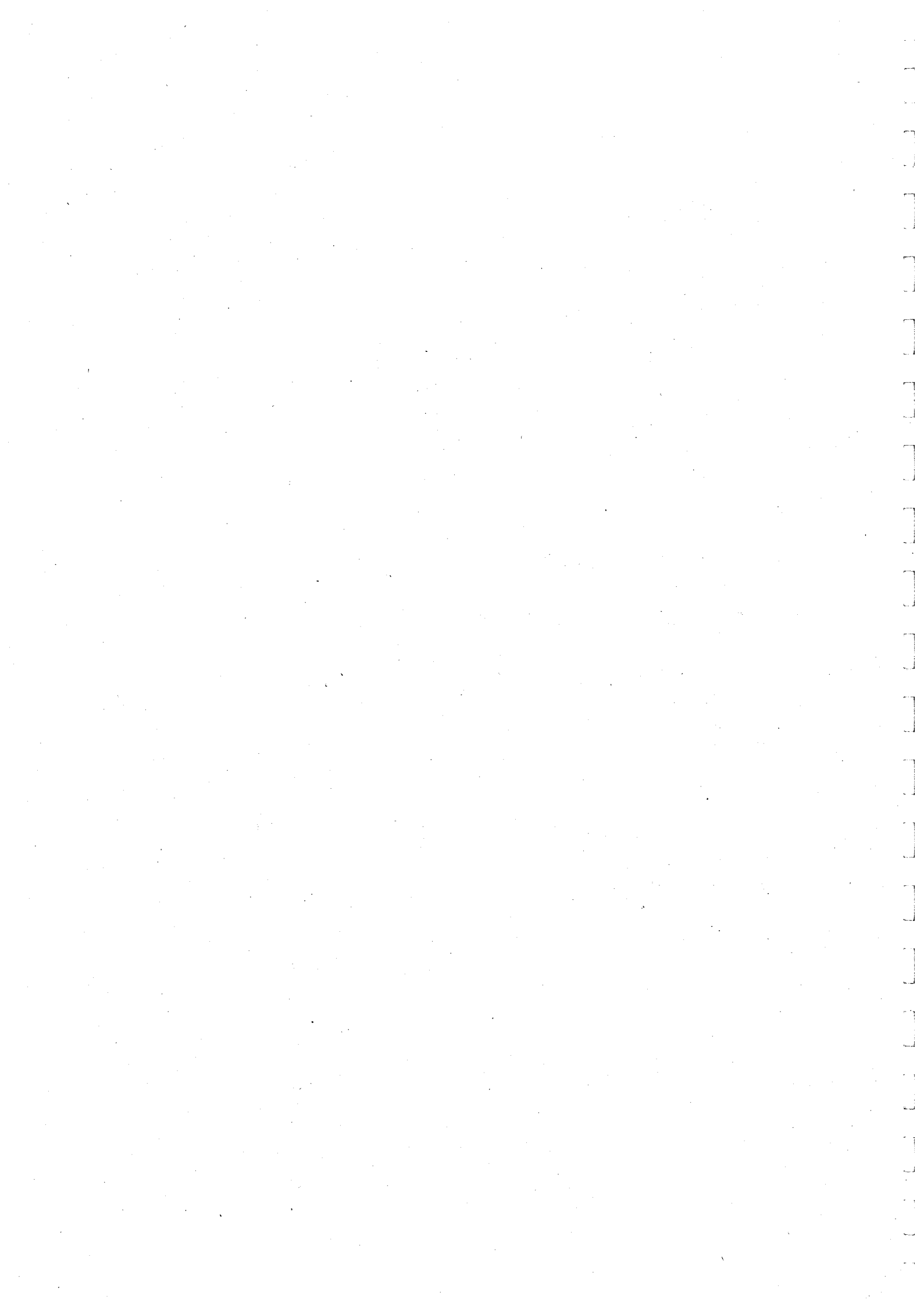

2013. JÚNIUS

Tartalomjegyzék

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	3
Célok	4
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	6
1. Jogszabályi háttér bemutatása	6
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	48
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	54
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	58
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	64
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	70
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	71
1. A HEP IT részletei.....	71
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	71
A beavatkozások megvalósítói.....	71
Jövőképünk.....	72
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	74
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	84
3. Megvalósítás	86
A megvalósítás előkészítése.....	86
A megvalósítás folyamata.....	86
Monitoring és visszacsatolás	88
Nyilvánosság	88
Érvényesülés, módosítás.....	89
4. Elfogadás módja és dátuma	90

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kondoros Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kondoros Nagyközség Magyarország délkeleti részén, az Alföldön, Békés megyében helyezkedik el, a fővárostól 184 km-re. A települést a 44-es számú főút szeli ketté. Területe 8184 ha, felszíne sík, tengerszint feletti magassága 85-95 méter. Az 5360 fős (2780 nő, 2580 férfi) lakosság nagy része a mezőgazdasági munkákból él, vagy a környező városokban dolgozik. A település külterületének 95 %-a művelhető földterület kiváló minőségű termőfölddel.

A történelmi dokumentumok először 1229-ben említik Kondoros nevét, mint a békési plébániához tartozó egyházat. A török hódoltság idején erősen lepusztult, 1875. december 23-án alakult újjá Kondoros.

A település attól fogva, folyamatosan fejlődik, és tudatosan épül, szépül. Kondoros legfőbb látványossága a híres **Kondorosi Csárda**, ahol megfordult az Alföld legendás betyárja, Rózsa Sándor. Az épület egyik szárnya jelenleg helytörténeti múzeumnak ad helyet, míg a másik részben étterem működik. Fontos turisztikai érték a műemlék védetség alatt álló **Batthyány-Geiszt Kastély** és a kastélykertben álló kápolna, amely az 1850-es évek elején épült Ybl Miklós és Pollach Ágoston tervei alapján. Turisztikai látványosság továbbá a Magyar-Szlovák Táj- és Alkotóház, Evangélikus Templom, Katolikus Templom és a Községháza.

Értékeink, küldetésünk

A megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód:

Az egyenlő bánásmód elveinek tiszteletben tartása és az esélyegyenlőség elősegítése érdekében támogató intézkedéseket hoznak.

A munkáltató elkötelezettséget vállal, hogy a foglalkoztatás során megelőzi és megakadályozza a munkavállalók hátrányos megkülönböztetését. Ez kiterjed a munkaerő-felvételre, az alkalmazásnál a munkabérek, a juttatások, a képzés, a továbbképzés és egyéb ösztönzések meghatározására, az áthelyezés, a felmondás és egyéb foglalkoztatással összefüggő esetekre. Kiterjed továbbá a munkavállalók bármilyen, különösen koruk, nemük, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük stb. miatti diszkriminációra. Ez alól kivétel a foglalkoztatás jellegéből,

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

vagy természetéből egyértelműen következő, szükséges megkülönböztetés esetei. Kiemelt figyelmet fordít a munkavállalók életkora, neme, nemzetiségi hovatartozása, családi vagy egészségügyi állapota miatt bekövetkező közvetlen vagy közvetett megkülönböztetés megelőzésére, megszüntetésére.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása

A munkáltató a foglalkoztatás során tiszteletben tartja a munkavállalók emberi értékeit, méltóságát, egyediségét. A munkáltató a saját és a munkavállalók érdekeit figyelembe véve, azokat összeegyeztetve olyan munkafeltételeket, munkakörülményeket, munkahelyi légkört alakít ki, amelyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzéséhez és megerősítéséhez hozzájárulnak.

Partneri kapcsolat, együttműködés

A munkáltató a foglalkoztatási viszony keretei között is a partnerség elvének érvényesítésére törekszik. Ennek érdekében átlátható szerződéses viszonyokat alakít ki, szem előtt tartva a kölcsönös előnyök egyidejű biztosítását.

Társadalmi szolidaritás

A foglalkoztatás vagy más, társadalmilag hasznos tevékenység során semmilyen korú, nemű, nemzetiségű, családi vagy egészségügyi állapotú munkavállaló sem értékesebb a társadalom számára a másiktól. Társadalmunk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit.

Méltányos és rugalmas elbánás

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére, amely érheti a munkavállalókat foglalkoztatásuk során. A munkáltató olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedéseket dolgoz ki, amelyek elősegítik az érintettek foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kondoros Település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63/A. § -a az alábbiak szerint kötelezi az önkormányzatokat arra, hogy települési esélyegyenlőségi programot fogadjanak el:

„63/A. § (1) A helyi önkormányzat (...) külön jogszabályban meghatározott szempontok figyelembevételével - öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell

határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a helyi önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv összhangjáról."

Kondoros Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

A település az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása következtében település Önkormányzata a következőkben felvázolt települési esélyegyenlőségi programot alkotja meg.

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A Magyar Köztársaság Országgyűlése elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség – tekintettel az Alkotmány 54. § (1) bekezdésének 70/A. §-ára – megalkotta a 2003. évi CXXV. törvényt az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.

Az önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) elkészítését támogató SABLON-t a Pécsi Tudományegyetem munkacsoportja készítette 2012 decemberében az ÁROP-1.1.16.-2012-2012-0001 azonosító számú „Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása” című projekt keretében a Türr István Képző és Kutató Intézet megbízásából.

A sablon célja, hogy az önkormányzatok szakmailag megalapozott, jogszabályokhoz igazodó helyzetelemzést és tervet tudjanak készíteni az esélyegyenlőség területén, ezzel biztosítva a megvalósítás sikerességét. A sablon használható teljesen új HEP készítésére, de alkalmas arra is, hogy az adott önkormányzat áttekintse, hogy a már meglévő HEP-ot mivel szükséges kiegészíteni. A Sablon része a Melléklet 1., mely az esélyegyenlőség alapú helyzetelemzés elvégzéséhez szükséges adatgyűjtő táblákat és a táblák kitöltését segítő értelmezéseket tartalmazza. A Sablon kitöltéséhez nyújt további segítséget az az Útmutató, mely a Helyi Esélyegyenlőségi Program kidolgozásának képzési segédlete. E mellett a TKKI által foglalkoztatott esélyegyenlőségi mentorok és asszisztensek szakmai műhelyekben megvalósított háromnapos képzésekkel és személyes tanácsadással támogatják az önkormányzatok képviselőit településük esélyegyenlőségi programjának megalkotásában. Mindehhez járul az a virtuális tér, melyen keresztül azonnal elérhető a szükséges szakmai dokumentáció és a személyes segítségnyújtás is. Mindezt kiegészíti a TKKI által megjelentetett tanulmánykötet, mely az esélyegyenlőséghez kapcsolódó háttértudásokat foglalja össze.

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülése és az esélyegyenlőség előmozdítása, mint szabályozási tárgy nem előzmények nélküli a magyar jogban. A törvény megalkotásáig azonban az addig hatályos jogszabályok nélkülözték az egységes fogalomhasználatot, és a jogalkotó nem biztosított megfelelő eszközöket a jogsértésekkel szembeni fellépéséhez sem.

Ezért volt szükség egy olyan általános antidiszkriminációs törvény megalkotására, amely egyrészt a már meglévő szabályokat koherenssé teszi, másrészt kitölti azokat a réseket, amelyek a szabályozásban mutatkoztak, harmadrészt pedig megfelelő eljárási rendelkezéseket biztosít a jogsértésekkel szembeni fellépéshez.

Az egyenlő bánásmód követelménye a kötelezettekől azt kívánja meg, hogy tartózkodjanak minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes személyek vagy személyek egyes csoportjaival szemben közvetlen, vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást, vagy jogellenes elkülönítést eredményez. Alapvetően tehát az egyenlő bánásmód követelménye az egyik oldalon negatív kötelezettséget jelent, mert a kötelezettek nem sérthetik meg mások egyenlő emberi méltóságát; a jogosultak vonatkozásában ugyanakkor ez azt eredményezi, hogy mindenkinek jogosultságként kikényszeríthető igénye van arra, hogy őt egyenlő méltóságú személyként kezeljék. Ennek megfelelően az államnak az egyenlő bánásmód követelménye tekintetében a jogsérelmet elszenvedők számára elsősorban a jogsérelmekkel szembeni fellépés eszköztrendszerét kell biztosítania.

Az eleve hátrányos helyzetben levő személyek formálisan egyenlőként való kezelése ugyanakkor a hátrányos helyzet konzerválásával járna. Ahhoz, hogy a hátrányos helyzetben levő személyek ezt a hátrányukat ledolgozhassák, nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó

hátrányait csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen. E pozitív intézkedések megtételére az Alkotmány 70/A. § (3) bekezdése alapján elsősorban az állam köteles, a tulajdon szociális kötöttsége azonban emellett - a tulajdon jogi védelmének keretein belül - igazolhatja, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében bizonyos kötelezettségeket az állam magánfelek számára is előírjon. Az egyenlő bánásmód követelményével szemben azonban az esélyegyenlőség előmozdítását szolgáló intézkedésekre jogosultságként kikényszeríthető igénye senkinek nincsen.

A két szabályozási terület egy törvényben való elhelyezését - azon túl, hogy mindkét terület a személyek közötti egyenlőség egy-egy vetülete - az indokolta, hogy az esélyegyenlőség előmozdítását szolgáló intézkedések formálisan az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelentik, mivel egyes személyeket a többi személyhez képest előnyösebb helyzetbe hoznak. A törvény tekintettel van arra, hogy az önrendelkezési jog, a személyhez fűződő jogok, és a magánszféra sérthetlenségéhez való jog szűk körben alkotmányosan igazolható módon korlátozhatja az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését. A törvény az egyenlő bánásmód követelményével kapcsolatban arra törekszik, hogy a jogrendszer egésze tekintetében, általános jelleggel határozza meg az egyenlő bánásmód jogosultjait, kötelezetteit, valamint az egyenlő bánásmód követelményének tartalmát.

A törvény emellett biztosítja azt is, hogy a jogsérelmet szenvedett személyek minden esetben megfelelő közigazgatási jogi eljárás igénybevételével léphessenek fel a jogsértőkkel szemben.

A törvény az egyenlő bánásmód követelményének szektorális kérdéseire is kitér, ennek megfelelően egyaránt foglalkozik a foglalkoztatásban, a szociális biztonság és az egészségügy területén, az oktatásban vagy a lakhatási ügyekben, illetve az áruk forgalma és a szolgáltatások igénybevétele során megjelenő hátrányos megkülönböztetéssel. A törvény az esélyegyenlőséggel kapcsolatban keretszabályozás kialakítására tesz kísérletet.

Az előzőekben kifejtettek szerint az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban nem normatív szabályozás megalkotása által, hanem konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően az a feladata, hogy olyan keretet biztosítson ezen állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.

Az egyenlő bánásmód követelménye alapján a Magyar Köztársaság területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedéstervezet. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenjen. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Kondoros Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

Kondoros Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének **101/2012. (IV. 05.) sz. ÖK. Határozatával került elfogadásra Kondoros Nagyközség Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programja.**

Esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő képviselő-testületi rendeletek/határozatok:

Kondoros Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének **17/2011. (IV. 29.) Ök. Rendelet a gyermekek részére nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátásokról.**

Módosította: 18/2011. (VI.01.) Kondoros Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének **15/2011. (IV. 29.) sz. Rendelet a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról.**

Módosította: 19/2011. (VI. 01.), 24/2011. (IX. 29.), 8/2012. (III. 30.), 17/2012. (VII. 26.) sz. Ök. Határozat.

Kondoros Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének **16/2007. (IV. 27.) A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról és a térítési díjakról.**

Módosította: 2/2008. (I.25.), 6/2008. (II. 15.), 11/2008. (III. 28.), 15/2008. (IV. 25.), 16/2008. (V. 23.), 1/2009. (I.23.), 5/2009. (II. 28.), 11/2009. (I. 24.), 14/2009. (VII. 20.), 16/2009. (VIII. 07.), 5/2010. (III. 26.), 9/2010. (IV. 30.), 5/2011. (I. 28.), 3/2012. (I. 20.) sz. Ök. Határozat.

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Békés megyei feladat ellátási, intézményhálózat – működtetési és Köznevelés fejlesztési terv 2013-2018
- Helyi vidékfejlesztési Stratégia
- Településrendezési terv
- Településfejlesztési koncepció
- Költségvetési koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A szarvasi kistérség területe 822 km², lakosainak száma 45.577 fő, népsűrűsége 55,4 fő/km². A kistérséget nyolc település alkotja: Szarvas város, Gyomaendrőd város, valamint Békésszentandrás, Csabacsúd, Hunya, Kardos, Kondoros, Örménykút községek.

A kedvezményezett kistérségek besorolásáról szóló 311/2007.-es kormányrendelet alapján a kistérség hátrányos helyzetű, azonban nem tartozik a leghátrányosabb helyzetű és a komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé. A régió 25 kistérsége közül 19 tartozik a hátrányos helyzetű kistérségek közé, melyek közül 3 leghátrányosabb helyzetű, 5 pedig komplex programmal támogatott leghátrányosabb helyzetű besorolást kapott. A Dél-alföldi régióban tehát mindössze 6 olyan kistérség van, amely a fenti kormányrendelet alapján nem számít hátrányos helyzetűnek. A kistérséghez tartozó települési önkormányzatok képviselő-testületei önálló jogi személyiséggel rendelkező többcélú kistérségi társulást hoztak létre, amely rögzíti a társult települések közötti funkcionális munkamegosztás főbb kereteit.

A társulás neve: Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása, székhelye Szarvas város.

A Többcélú Társulás összetett funkciót lát el:

- 1) biztosítja a kistérséghez tartozó települési önkormányzatok kapcsolat- és együttműködési rendszere szervezeti keretét,
- 2) biztosítja, megszervezi, összehangolja és fejleszti a térségi közszolgáltatásokat, különös figyelemmel az egyes települések önkormányzatainak teljesítőképességét meghaladó önkormányzati feladathatáskör, valamint a közszolgáltatási rendszer közös, ill. térségi rendszerének kialakítására, szervezésére, összehangolására, működtetésére, fejlesztésére,
- 3) összehangolja, integrálja, fejleszti a térség intézményrendszerének feladatellátását,
- 4) koordinálja és fejleszti a feladatellátás feltétel- és forrásrendszerét,
- 5) ellátja a közigazgatási (államigazgatási) feladat- és hatásköröket.

A kistérségben Szarvas a kistérségi központ, ebből fakadóan a szolgáltatók a városban, mint kistérségi körzetközpontban koncentrálnak:

1. Közszolgáltatások

- Ivóvízellátás (Szarvas, Csabacsúd)
- Hulladékszállítás (Szarvas, Csabacsúd)
- Regionális szünyoggyérítés a holtágak mentén (Szarvas, Békésszentandrás)

2. Közoktatás

- Szarvas Város Pedagógia Szolgálat 2002. január 1-től deklaráltan kistérségi feladatot lát el.
- Középiskolai oktatás, kollégiumi ellátás. Nem deklarált formában a kistérségi együttműködés kereteibe is illeszkedik.
- Nemzetiségi nyelvi oktatás (szlovák nyelvű).

- Alapfokú minősített művészetoktatás.

3. Egészségügyi ellátás

- A kistérség teljes területére kiterjedő központi orvosi ügyeleti szolgálat. Szarvas Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája
- Járóbeteg szakorvosi ellátás: Szarvas majdnem teljes körű kistérségi feladatot lát el valamennyi társult település lakossága számára (A kistérségben Gyomaendrődön is van szakrendelő, így Gyomaendrőd Város és Hunya Községben nem kötelezi szakorvosi ellátás Szarvast.
- Védőnői és iskola-egészségügyi ellátás mikrotársulás keretében, Csabacsúd, Kardos, Örménykút és Szarvas részvételével.

4. Környezetvédelem

- Kistérségi Környezetvédelmi Program megalkotása /1995. évi LIII tv. 46. §./
- Regionális hulladéklerakó megépítése.
- Körös-Holtág rehabilitáció.

5. Közigazgatás (Jogsabály alapján)

- Okmányirodai, gyámhivatali, kiemelt építéshatósági feladatok
- Országgyűlési képviselő- és helyi önkormányzati választások.

6. Katasztrófa-elhárítási, védelmi feladatok

7. Nem önkormányzati, de kistérségi szinten ellátott feladatok:

- APEH ügyintézés
- TB. és nyugdíjügyintézés
- Tisztiorvosi szolgálat (ÁNTSZ)
- Földhivatali ügyintézés (Körzeti Földhivatal)
- Állategészségügyi feladatok
- Növényvédelmi szolgálat

8. Körös-szögi Kistérségi Területfejlesztési Ügynökség Közhasznú Társaság (a kistérség összes településén)

9. Falugazdász hálózat (Szarvas, Kondoros)

10. Agrárkamarai szaktanácsadói hálózat (Szarvas, Kondoros)

11. Kistérségi iroda (Szarvas)

A kistérséghez nyolc település tartozik. Valamennyi település önálló önkormányzattal, főállású polgármesterrel rendelkezik. A kistérségben Örménykút és Hunya településeken, valamint Kardos és Kondoros településeken körjegyző látja el a feladatokat. A közigazgatási térségi feladatokat Szarvas város látja el.

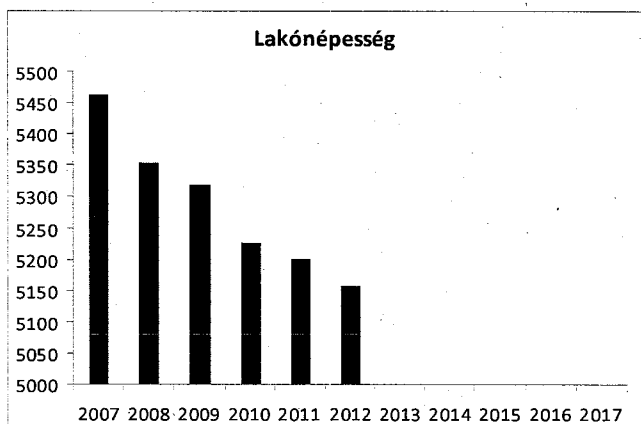
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A lakónépessége minden természeti vonzereje ellenére évről évre csökken az alábbiak szerint:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2007	5465	
2008	5355	98%
2009	5320	99%
2010	5227	98%
2011	5201	100%
2012	5159	99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

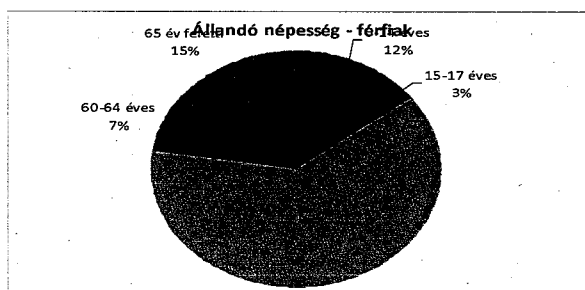
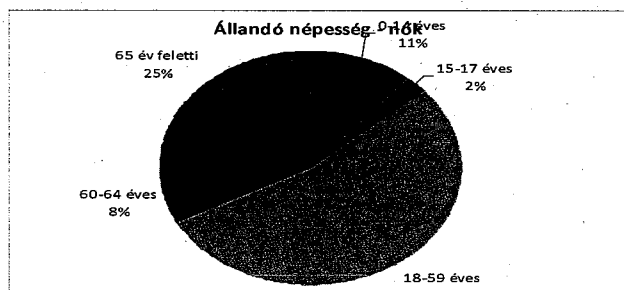
Kondoros lakónépessége 1995-ben 6254 fő volt, 2012. decemberben 5159 fő. A két időpont között 17,5 %-os csökkenés tapasztalható.

Amint az közismert, Magyarország lakossága folyamatosan csökken. Jelentős különbség van azonban az ország, illetve a régió egyes területei között a fogyás mértékét tekintve. A Dél-Alföld népessége az elmúlt 10 év során nem egészen 3,6%-kal csökkent. Békés megye esetében ugyanez a mutató jóval kedvezőtlenebb képet mutat: a régió megyéi közül összességében itt a legrosszabb a helyzet.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	2732	2564	5296	52%	48%
0-2 évesek					
0-14 éves	307	311	618	50%	50%
15-17 éves	67	66	133	50%	50%
18-59 éves	1464	1607	3071	48%	52%
60-64 éves	208	187	395	53%	47%
65 év feletti	686	393	1079	64%	36%

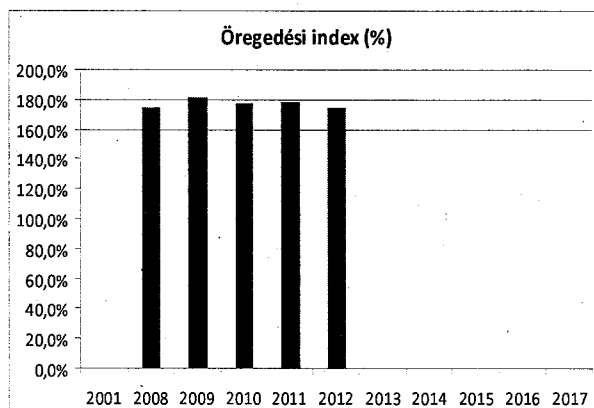
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból jól látható, hogy Kondoroson a 2012. évben a nő-férfi arány 64 éves korig közel megegyező, 65 év felett jelentős többségben vannak a nők.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001			
2008	1112	637	174,6%
2009	1117	616	181,3%
2010	1090	614	177,5%
2011	1097	615	178,4%
2012	1079	618	174,6%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

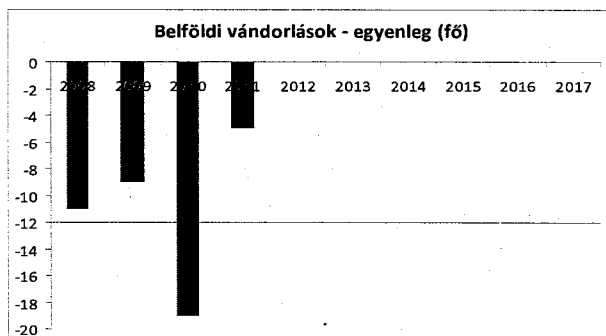
Az öregedési mutatók alapján elmondható, hogy Kondoros lakossága jelentősen öregszik. A lakosság számában a fiatalok egyre kevesebben vannak, a korfa a település esetében az országos átlaghoz hasonlítható. A népesség korösszetétele is megváltozott az elmúlt évtizedben. A korösszetételére jellemző

adatok tekintetében sajnos elmondható, hogy a 0-17 évesek aránya 1995 és 2011 között 19,90%-ról 13%-ra csökkent. A 60 éven felüliek aránya ugyanezen időszak alatt emelkedett, amely a teljes lakónépesség 33%-át teszi ki, az öregedési index 2012-ben 174,6 %, mely azt a ténytet tükrözi, hogy előregedő település Kondoros.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	79	90	-11
2009	60	69	-9
2010	46	65	-19
2011	70	75	-5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

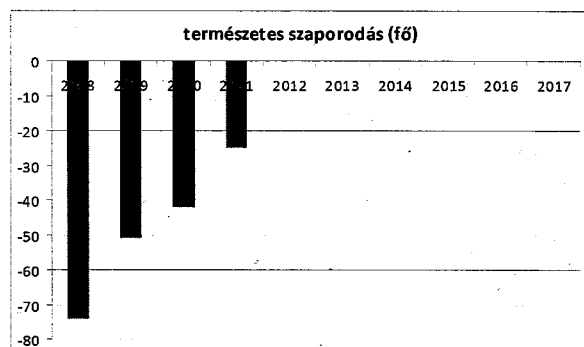

A belföldi elvándorlások száma évről-évre növekszik, e mellett a természetes szaporodás csökken. A nagyközség népességének, akárcsak az ország népességének előregedése következtében egyre inkább megnövekszik a szociális szolgáltatások iránti igény.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	30	104	-74
2009	30	81	-51
2010	38	80	-42
2011	36	61	-25

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. Demográfiai problémát az állandósult természetes fogyás jelenti, aminek következtében a város lakosság száma lassú ütemben, de folyamatosan csökken.

A természetes *születés/halálozás* folyamatát elemezve azt állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt években negatív volt a település mérlege. Az ok a természetes fogyás, a halálozások száma meghaladta az élve születések számát.

Összességében elmondható, hogy a népességszám a természetes szaporodás csökkenése és az elvándorlás miatt csökken. Különösen veszélyes a fiatalok elvándorlása, mert így az itt maradó lakosság fokozatosan elöregszik. Az elvándorlók leginkább a szakképzett munkaerő és az értelmiség köréből kerülnek ki, így a szellemi potenciál is csökken.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Szociális törvény alapján:

4. § (1) E törvény alkalmazásában

a) jövedelem: - az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;

A családok támogatásáról szóló törvény így fogalmaz:

i) jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott - belföldről vagy külföldről származó - vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét;

j) rendszeres jövedelem: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Möt-v. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §

Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

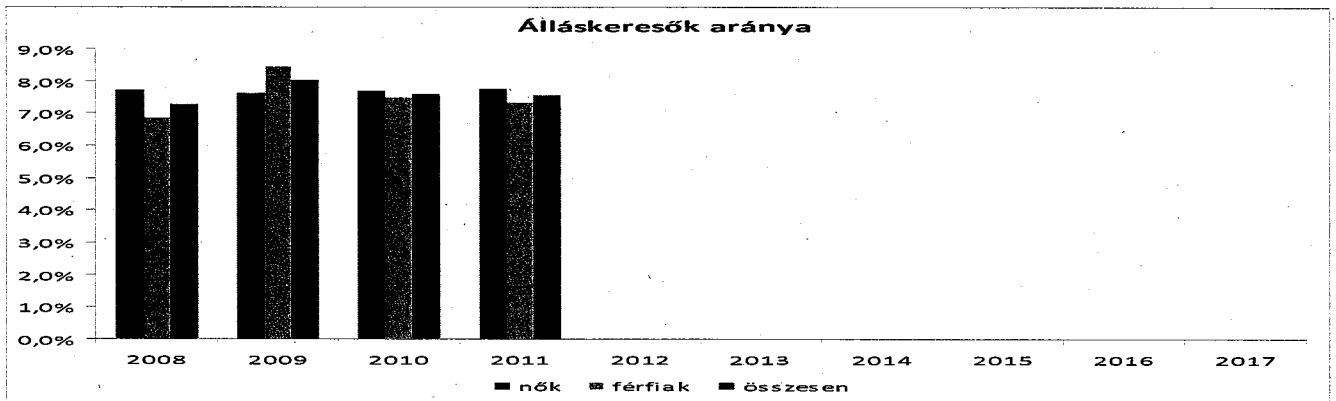
Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1820	1931	3751	141	7,7%	133	6,9%	274	7,3%
2009	1794	1917	3711	137	7,6%	162	8,5%	299	8,1%
2010	1778	1906	3684	137	7,7%	143	7,5%	280	7,6%
2011	1760	1888	3648	137	7,8%	139	7,4%	276	7,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

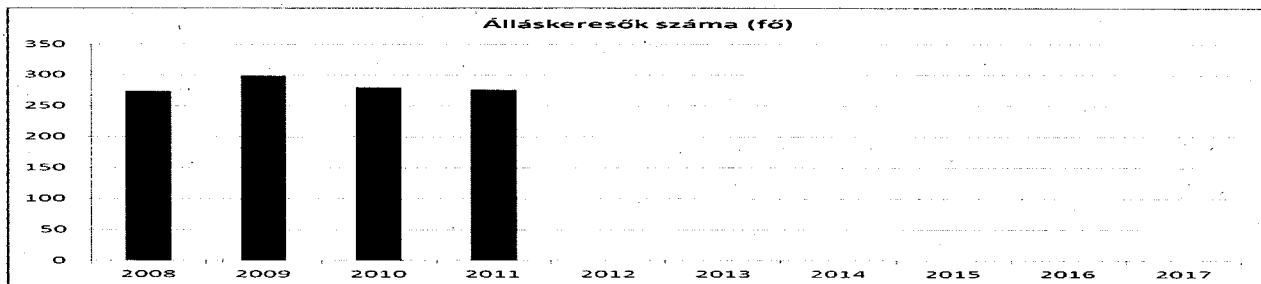

A táblázat adataiból kitűnik, hogy az aktív korú lakosság 7-8 %-a nyilvántartott álláskereső. A nők és férfiak aránya közel megegyező.

3.2.2. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma korcsoportok szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	274	299	280	276
	%				
20 éves és fiatalabb	fő	17	13	11	15
	%	6,2%	4,3%	3,9%	5,4%
21-25 év	fő	46	51	45	34
	%	16,8%	17,1%	16,1%	12,3%
26-30 év	fő	33	28	28	34
	%	12,0%	9,4%	10,0%	12,3%
31-35 év	fő	31	41	30	33
	%	11,3%	13,7%	10,7%	12,0%
36-40 év	fő	29	39	31	35
	%	10,6%	13,0%	11,1%	12,7%
41-45 év	fő	35	34	38	36
	%	12,8%	11,4%	13,6%	13,0%
46-50 év	fő	30	38	41	30
	%	10,9%	12,7%	14,6%	10,9%
51-55 év	fő	33	35	40	37
	%	12,0%	11,7%	14,3%	13,4%
56-60 év	fő	19	20	15	20
	%	6,9%	6,7%	5,4%	7,2%
61 év felett	fő	1	0	1	2
	%	0,4%	0,0%	0,4%	0,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. táblázat adatai - különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben - rámutathatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés, vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

A 21-25 év közötti korosztály számában a legnagyobb a munkanélküliség aránya.

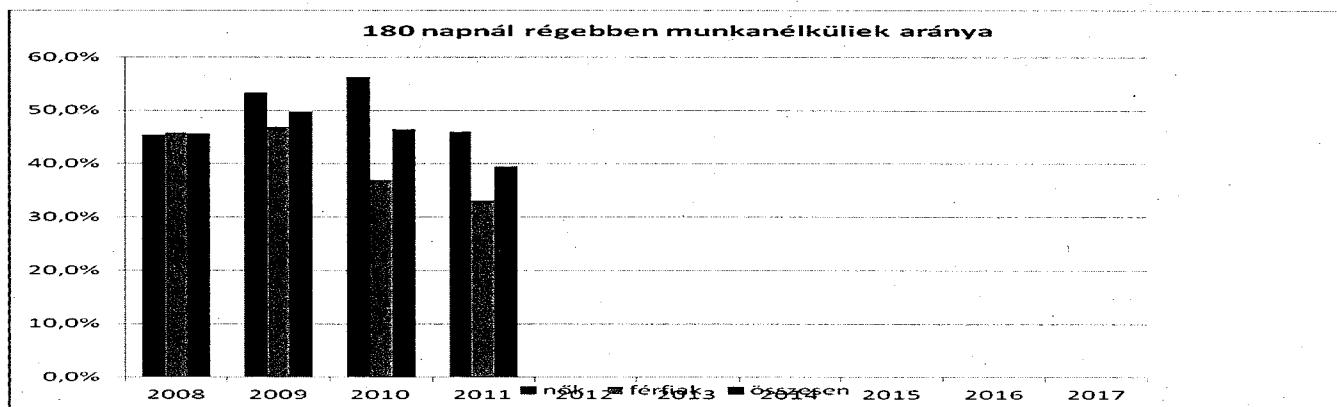
A fenti táblázatból látható, hogy Kondoroson a munkanélküliség viszonylag állandó, a 21-25 éves korosztály, és az 56 év feletti korosztályt leszámítva 10-14 % közötti.

A nyilvántartott munkanélküliek között a nők aránya 2009. óta folyamatosan növekvő. A 2010. évben a nyilvántartott regisztrált munkanélküliek 56,2 %-a nő volt.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	141	133	274	64	61	125	45,4%	45,9%	45,6%
2009	137	162	299	73	76	149	53,3%	46,9%	49,8%
2010	137	143	280	77	53	130	56,2%	37,1%	46,4%
2011	137	139	276	63	46	109	46,0%	33,1%	39,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

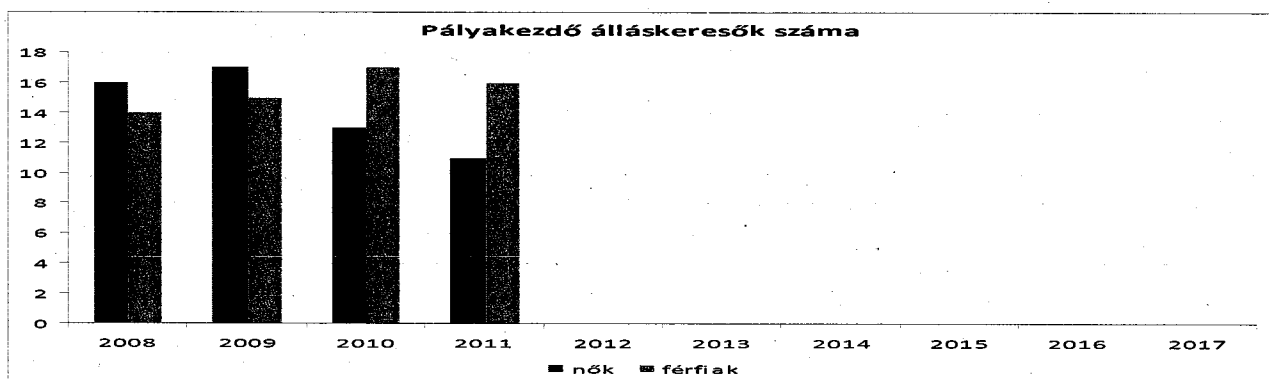
A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma évről-évre csökkent. A férfiak száma 2011. évre több mint 10%-al csökkent, még a nők száma 0,6%-al emelkedett.

A nyilvántartott munkanélküliek száma jelentősen nem változott.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	387	420	807	16	4,1%	14	3,3%	30	3,7%
2009	384	423	807	17	4,4%	15	3,5%	32	4,0%
2010	362	418	780	13	3,6%	17	4,1%	30	3,8%
2011	367	415	782	11	3,0%	16	3,9%	27	3,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő állás keresők száma (3,5%) a megye városainak átlagánál (9,7%) kevesebb, mivel az iskolázottak nem költöznek haza, hanem nagyvárosokban helyezkednek el.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	5027	2626	2401	4189	2105	2084	838	16,7%	521	19,8%	317	13,2%
2011	4745	2467	2278	4156	2076	2080	589	12,4%	391	15,8%	198	8,7%

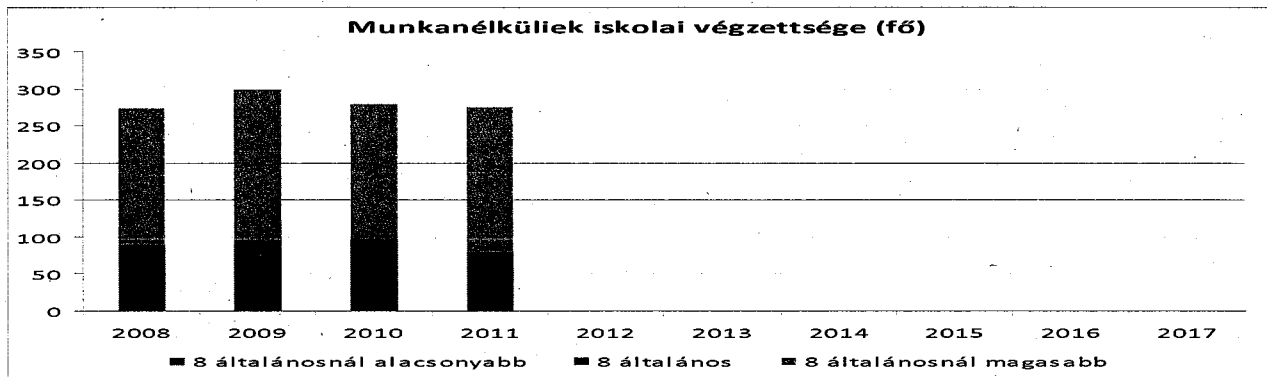
Forrás: TeIR, KSH népszámlálás

Az inaktív keresők állománya az országos átlagtól eltérően a településen csökken. Csökkent a mezőgazdaság munkaerő igénye, a foglalkoztatás szezonális jellegű, magas az alkalmi munkát végzők száma, és ezáltal növekszik a munkanélküliség is. Ezt a tendenciát hivatott ellensúlyozni a településünkön évek óta működő közmunkaprogram. A munkanélküliek között magas a szakképzetlenség aránya, amely szintén nehezíti az elhelyezkedést.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	274	3	1,1%	88	32,1%	183	66,8%
2009	299	1	0,3%	95	31,8%	203	67,9%
2010	280	2	0,7%	97	34,6%	181	64,6%
2011	276	1	0,4%	79	28,6%	196	71,0%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők között magas a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek aránya, minden évben 60 % feletti, mely arra utal, hogy kevés a munkalehetőség a településen.

A 3.2.6. számú adatbázisban a regisztrált munkanélküliek végzettség szerinti megoszlása látható. A minta iskolázottsági megoszlása fontos szempont lesz a helyi képzési programok tervezésekor, hiszen látjuk, milyen végzettségű csoportoknak kell e programokat létrehozni.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	-
2010	0	0	-
2011	0	0	-
2012	0	0	-
2013	0	0	-

Forrás: TelR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Kondoroson nincs felnőttoktatás, akik általános iskolai felnőttoktatásban kívánnak részt venni, más településeken tudják képezni magukat.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen		szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	-	0	-	0	-	0	-
2010	0	-	0	-	0	-	0	-
2011	0	-	0	-	0	-	0	-
2012	0	-	0	-	0	-	0	-

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Településünkön nincs középiskola, ezáltal a felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában című tábla nem releváns. Középfokú felnőttoktatásban való részvételre a közeli nagyvárosokban van lehetőség.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	80	2%	0	0%
2011	29	1%	0	0%
2012	86	2%	0	0%
2013	105	3%	0	0%

Forrás: Önkormányzat adatai

A településen magas a közfoglalkoztatásban részt vevő személyek száma, különösen a közcélú munkát végzőké, további önkormányzati feladat, hogy a jövőben új lehetőséget találjon ezeknek az embereknek a továbbfoglalkoztatására.

A közfoglalkoztatottak alkalmazása arra világít rá, mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthető ség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	25	11	29	0	0	igen	70
Megyeszékhely	25	15	36	0	0	igen	70
Főváros	120	2	150	0	0	nem	0

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A munkaerő-piaci sikertelenség a közlekedésbeli hiányosságoknak is köszönhető. Akadályozza a közeli, vagy távolabbi foglalkoztatási centrumok munkahelyeinek elérését az idő, a különböző közlekedési lehetőségek járatsűrűsége vagy hiánya.

A közeli foglalkoztatási centrum - megyeszékhely - autóval, autóbuszsal 36 percen belül elérhető. Vonatközlekedés megszűnt a településen.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciáljára vonatkozó adatok nem érhetőek el. A vonzáskörzetben rendelkezésre álló programok, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet – Békéscsabán érhetőek el. Az adatok hozzáférése partnerekkel – munkaügyi központ, civil szervezetek -, való együttműködésben valósulhat meg. Különös figyelmet kell fordítani a jó gyakorlatok feltárására, a hiányterületekre és az adaptálható programokra is.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településen magas a közfoglalkoztatásban részt vevő személyek száma, különösen a közcélú munkát végzőké, további önkormányzati feladat, hogy a jövőben új lehetőséget találjon, ezeknek az embereknek a továbbfoglalkoztatására, mivel a közmunkaprogram véget ér 2014-ben.

Foglalkoztatási programok/lehetőségek vidéken:

- **TÁMOP 1.4.3-12/1-2012-0024** „Innovatív, kísérleti foglalkoztatási programok támogatása” TÁ-MASZ A hátrányos helyzetű fiatalok elhelyezkedését segítő támogató szolgáltatások kialakítása Békés Megyében. – Nyújtsd Segítő Kezed Alapítvány

- **TÁMOP 2.1.6** „Újra tanulok!” projekt

- „Tettekben az esély” (ÁROP-1.1.9-2011-2011-0001)

- **ÁROP-2.2.15-2012-2012-0001** Roma felzárkózás módszertani támogatása

- TÁMOP-5.3.1-B-1-11/1-2012-0001 Roma emberek képzésbe ágyazott foglalkoztatása a szociális és gyermekjóléti ellátó rendszerben

- TÁMOP-5.3.8-B-12/1-2012-0001 A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében motiváló képzések és támogató szolgáltatások

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebbel élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot.⁸ A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. Településünkön egy fő vallja magát romának.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés a település egyetlen munkáltatójánál sem tapasztalható.

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

„A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazzák, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok, és védőital nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között. Végezetül, említsük meg a roma társadalmat feltűnően nagy arányban sújtó fekete foglalkoztatást, melynek során a kiszolgáltatott roma brigádok az embert próbáló körülmények között, sokszor lakóhelyüktől több száz kilométerre elvégzett munka után fizetség nélkül kénytelenek hazatérni.” ... „A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az

⁸ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/laekindikator/laekindikator11.pdf>

adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ft. 14. §-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Ft. 16. §-a alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Ft. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Ft. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint álláskeresési járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 41.§ (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás, valamint A helyi önkormányzatok társulásáról és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 16.§ és A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. Törvény 5.§-a alapján a Szarvasi Kistérséget alkotó hat település önkormányzatának határozatával 2004. július 1. napjával megalakult a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása. A kistérség települései felismerték, hogy a települési önkormányzatok önmagukban és egyedül egyre nehezebben tudják kötelező és vállalt feladataikat ellátni, ezért Szarvas Város Önkormányzata a kistérségi modell-kísérletben való részvételt szorgalmazta. A kistérség a feladatok közös ellátását azzal a céllal fogalmazta meg, hogy a kistérség valamennyi lakosának esélyegyenlőséget, azonos szintű feladatellátást tudjon biztosítani, tekintet nélkül arra, hogy az állampolgár a kistérség mely településén él.

A társulás a következő alap és szakosított szociális szolgáltatásokat látja el:

- családsegítés
- étkeztetés
- tanyagondnoki szolgáltatás
- házi segítségnyújtás / Jelzőrendszeres segítségnyújtás

- támogató szolgáltatás
- nappali ellátások
- ápolást-gondozást nyújtó intézmények
- lakóotthonok
- rehabilitációs intézmények

2008. január 1. napjától a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulást 8 település alkotja. A településen működő Szociális és Gyermekjóléti Intézmény kistérségi fenntartású, csakúgy mint a családsegítő-, valamint a pedagógiai szakszolgálatot is magába foglaló Humán Szolgáltató Központ.

A pedagógiai szakszolgálat az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

- nevelési tanácsadás,
- logopédia,
- gyógy testnevelés,
- korai fejlesztés és tanácsadás,
- továbbtanulás és pályaválasztási tanácsadás.

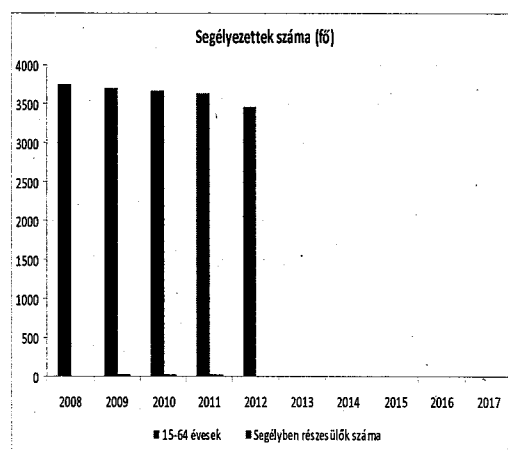
Szarvas Város Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben meghatározott rendszeres segélyeket, különböző támogatásokat teljes körűen biztosítja:

- aktív korúak ellátására jogosultak közül rendszeres szociális segély,
- rendelkezésre állási támogatás,
- közcélú foglalkoztatás,
- ápolási díj,
- időskorúak járadéka,
- lakásfenntartási támogatás,
- közgyógyellátás,
- átmeneti segély,
- temetési segély,
- köztemetés,
- közlekedési támogatás,
- egészségügyi szolgáltatásra jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	3751	19	0,5%
2009	3711	26	0,7%
2010	3684	26	0,7%
2011	3648	25	0,7%
2012	3469	1	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési segélyben részesülők száma közel azonos adatokat mutat 2008 és 2010 közötti években, kivéve a 2012-ben, amikor a segélyben részesülők száma jóval alacsonyabb a többi évhez viszonyítva. Az aktív korú lakossághoz viszonyítva az álláskeresési segélyben részesülők aránya alacsony, hiszen mindenkinek az az érdeke, hogy biztos munkahelye legyen.

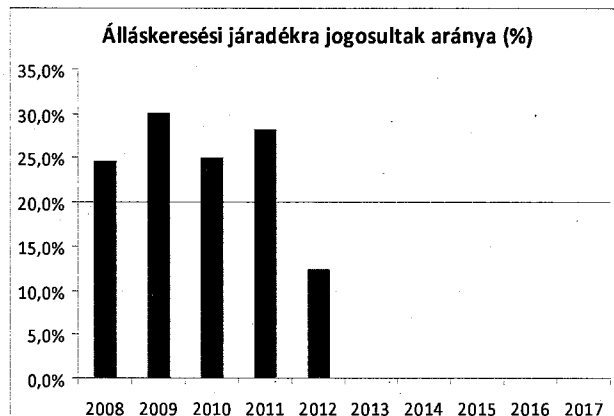
Az álláskereső ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint álláskeresői járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	274	68	24,8%
2009	299	90	30,1%
2010	280	70	25,0%
2011	276	78	28,3%
2012	256	32	12,5%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.2. adatsor a járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek számának alakulásáról fontos. Ennek elemzése során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. E mellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz. Szarvason **Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma** az eddigi tendenciát követi. 2009-ben és 2011-ben magas ez az arány, 2012-től viszont csökkenés látható. Érdekes további vizsgálatot végezni annak érdekében, hogy ez a szám abszolút csökkenés jelent-e, vagy az álláskeresői járadékhoz szükséges munkaviszonyt nem tudják igazolni a regisztrált munkanélküliek.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

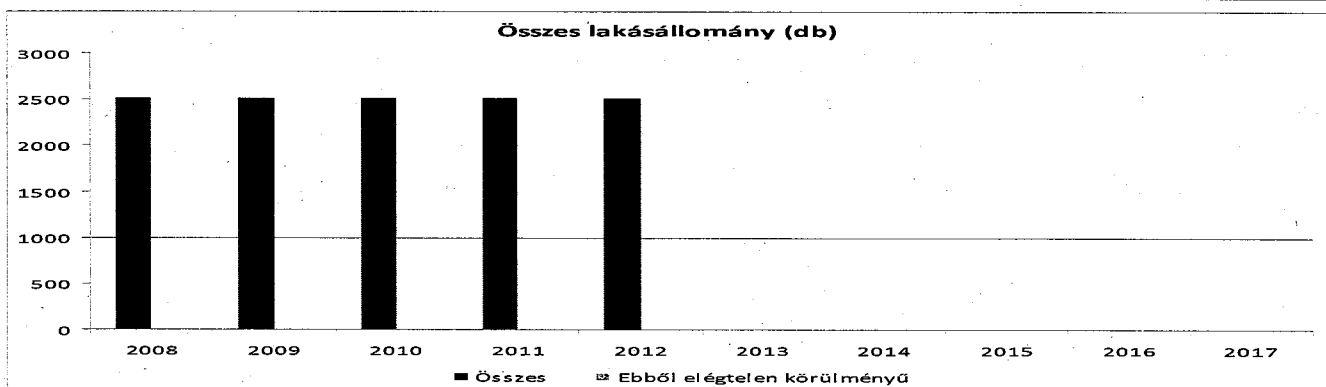
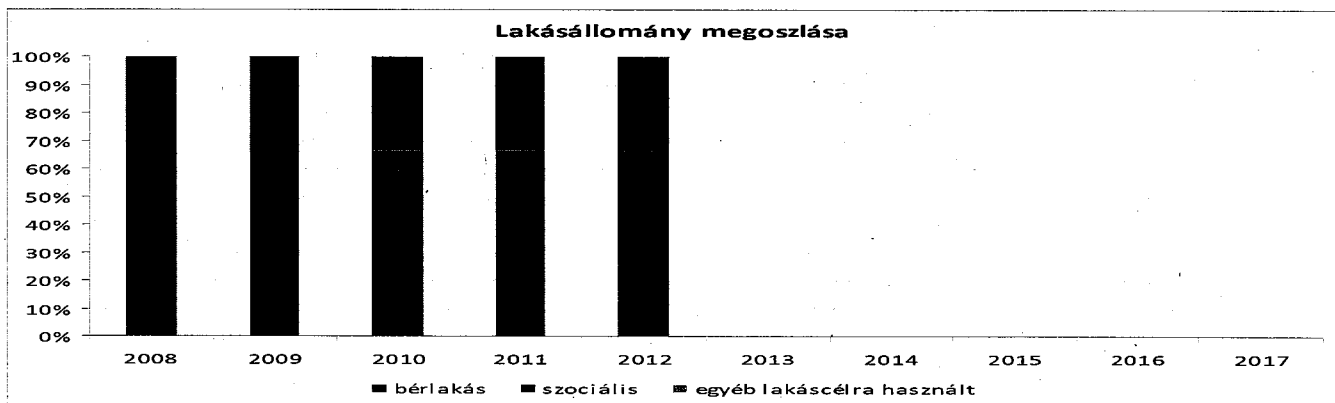
Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. Kondoros Nagyközség Önkormányzatának 2002. évi 19. (12.06.) számú önkormányzati rendelete a lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló rendelete szabályozza. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakás célra használt nem lakás célú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	2529	0	19	3	10	0	0	0
2009	2527	0	19	3	10	0	0	0
2010	2527	0	20	4	10	0	0	0
2011	2527	3	20	4	10	0	0	0
2012	2527	3	20	4	10	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kondoros településen évek óta inaktív a lakásépítési kedv, lakásállománya állandó. Az önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások 2011-ben épültek meg, azóta sajnos nem került kiírásra olyan pályázat, mely lehetőséget biztosítana további bérlakások építésére, pedig az igény nagyszámú, mivel egyre több az ingatlan végrehajtási hirdetmény. Az önkormányzat tulajdonában 10 db szociális alapon kiadható bérlakás, és 20 db költségalapú önkormányzati ingatlan van, melyből 4 ingatlan leromlott állapotú, lakhatásra alkalmatlan.

b) szociális lakhatás

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

c) lakhatást segítő támogatások

Az elégtelen lakhatási körülményekkel jellemezhető lakás meghatározásához a következők nyújtanak segítséget:

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

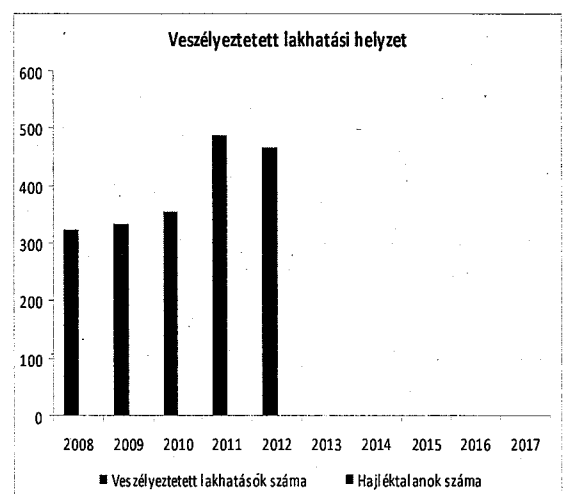
1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

Az ezen tényezőknél meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek. Kondoroson egyre kevesebben laktak tanyán, illetve olyan körülmények között, ahol a közműszolgáltatás, közszolgáltatás, közösségi közlekedés nem elérhető.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	324	0
2009	333	0
2010	355	0
2011	489	0
2012	467	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kondoroson a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma évről-évre folyamatosan növekszik, ami nagymértékű változást jelent. Ez egy eladósodottsági folyamatot tükröz. Erre a tendenciára különös figyelmet kell fordítani esélyegyenlőségi szempontból.

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

d) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyúlt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

e) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Kondoros Nagyközség egész közigazgatási területén mindenki számára hozzáférhető a közszolgáltatókhoz való eljutás. Az autóbusz közlekedés jónak mondható, vonatközlekedés megszűnt, gépjárművel mindenhová könnyen el lehet jutni. Kiépített kerékpárúton is megoldott a közlekedés Szarvastól Békéscsabáig. Az áram-, vízszolgáltatás szintén biztosított Kondoros teljes területén. A gázszolgáltatás a belterületen mindenki számára elérhető, külterületen főként fa-, és egyéb tüzelési technológia alkalmazásával oldják meg a fűtést, főzést.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Kondoros Nagyközség területén nincsenek szegregátumok, telepek!

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Településünk esetében nem releváns.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Településünk esetében nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Településünk esetében nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

- együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátások, nappali ellátás.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	4	3	1
2009	4	3	1
2010	4	3	1
2011	4	3	1
2012	4	3	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.) 152. §-a részletezi az egészségügyi alapellátás körébe tartozó település önkormányzati feladatokat. Ennek megfelelően az egészségügyi alapellátás része:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola-egészségügyi ellátás.

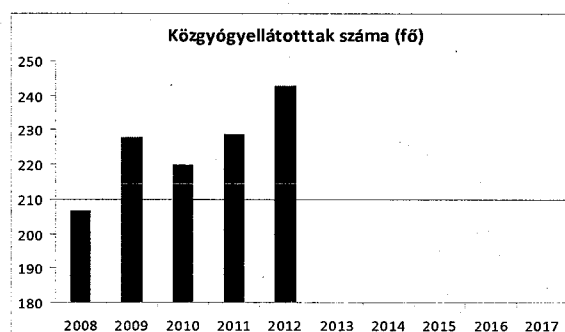
Kondoroson 4 házi orvos működik. Működésükért a települési önkormányzat felelős, alapfeladat-ellátási kötelezettségéből következően. Ebből 3 felnőtt házi orvosi, 1 gyermek házi orvosi, 1 fogorvosi praxis áll a lakosság szolgálatára. Betöltetlen praxis nincs. A házi gyermekorvos rendelkeznek az előírt 4/2000. (II. 25.) EÜM rendelet 11. § (3) bekezdése szerint csecsemő- és gyermekgyógyászat szakorvosi képesítéssel. Az alapellátáshoz tartozó ügyeleti ellátást a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulásával kötött megállapodás alapján a SANI-MED Kft. látja el.

A házi gyermekorvos feladatait védőnő (3 fő) közreműködésével végzi. Valamennyi védőnő rendelkezik az előírt képesítéssel. A Védőnői Szolgálat a Körös-szögi Kistérség Humán Szolgáltató Központ struktúráján belül működik. A védőnők a közoktatási intézményekkel rendszeres kapcsolatban állnak.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	207
2009	228
2010	220
2011	229
2012	243

Forrás: TeIR, KSH Tstar

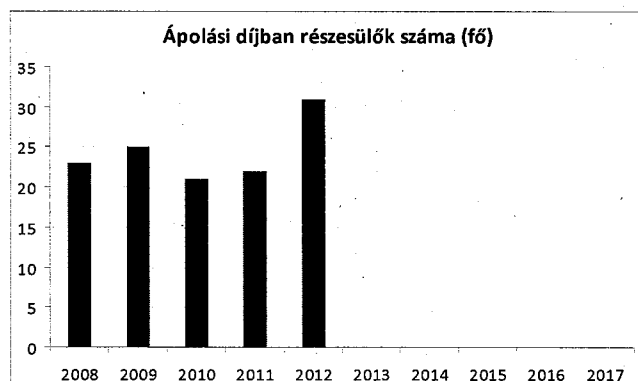

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma egyre növekszik, ez a lakosság elöregedéséből és/vagy romló egészségi állapotából adódik. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	23
2009	25
2010	21
2011	22
2012	31

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díjban részesülők száma kiugró a 2012. évben, 2008.-tól 2011.-ig viszonylagosan állandó volt. Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A kötelező szűrővizsgálatokon való részvételre a területileg illetékes kórházban és szakrendelésen van lehetőség, jelen esetben Szarvason és Békéscsabán. Mozgó prevenció szűrővizsgálat időnként megjelenik a településen. A település lakosságának szűrővizsgálati részvételi arányára statisztikai adatgyűjtés részleges és hiányos. Továbbá nem áll rendelkezésre adat az egészségügyi ellátás keretében végzett felvilágosító tevékenység által elért személyek számának meghatározására sem. A szűrővizsgálatokon való részvételre a területileg illetékes kórház és szakrendelőben van lehetőség.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen ápolási központ, krónikus ellátást biztosító fekvőbeteg gyógyintézet nem működik. Jelenleg négy gyógyszertár látja el a település lakosságát. Óvodások, iskolások számára gyógytestnevelés biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A település közétkeztetését a Kondorosi Csárda biztosítja, ahol szem előtt tartják az egészséges életvitel és a reform étkezés lehetőségének nyújtását minden korosztály számára. Az étkeztetés során ügyelnek a szükséges napi rost, zöldség és gyümölcs bevitel előírányzott mértékének biztosítására, kiemelt figyelmet fordítva a gyermekek és az idősek korosztályánál.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az általános iskola és civil szervezetek rendszeresen egyenlő esélyű hozzáférést biztosítanak a sportolni vágyók részére, mint helyiség biztosításával, mind programokkal. Több helyi civil szervezet fő tevékenysége a sporttevékenység, egészséges életmódra való irányítás. Az önkormányzat tulajdonában lévő sportpálya mindig nyitva áll, és várja a sportolni vágyókat.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 41.§ (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás, valamint A helyi önkormányzatok társulásáról és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 16.§ és A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. Törvény 5.§-a alapján a Szarvasi Kistérséget alkotó hat település önkormányzatának határozatával /melynek tagja Kondoros is/ 2004. július 1. napjával megalakult a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása. A kistérség települései felismerték, hogy a települési önkormányzatok önmagukban és egyedül egyre nehezebben tudják kötelező és vállalt feladataikat ellátni, ezért Szarvas Város Önkormányzata a kistérségi modell-kísérletben való részvételt szorgalmazta.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Településen hátrányos megkülönböztetés nem történik a szolgáltatások igénybevételekor, az intézmények, posta, üzletek akadálymentesítése a Könyvtár kivételével megtörtént.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei:

A kultúra és a közművelődés központja a Könyvtár és az IKSZT, Művelődési Ház.

Az önkormányzati intézmények mellett a civil szervezetek, egyházak is szerepet vállalnak a település kulturális életében. Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jónak mondható. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségéhez mérten, anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz.

A közösségi élet kapcsolattartási és kommunikációs lehetőségei: közmeghallgatás, lakossági fórum, polgármesteri fogadóóra

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Kondoros településen nem élnek etnikumok, konfliktus ezáltal nem alakul ki.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Egyesületek, civil szervezetek képviselői és tagjai szinte mindannyian önkéntes munkában végzik tevékenységüket, szervezik közösségi élet színesítésére programjaikat. Adományozást főként a Nagycsaládosok Egyesülete és az önkormányzat szokott végezni a rászoruló családok megsegítése végett.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

A Szlovák Kisebbségi Önkormányzattal a partnerség kiválóan működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Iskolázottság hiánya a nők körében	Képzések biztosításának lehetősége a munkaerő-piaci igényekhez igazítva
Magas a nyilvántartott álláskereső száma, tartós munkanélküliek száma magas	Munkahelyteremtésre pályázati lehetőségek felkutatása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

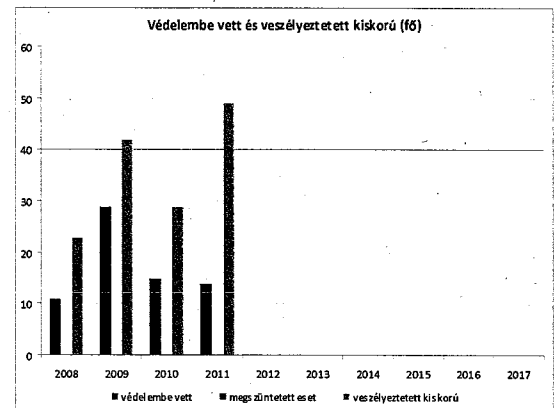
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	11	n.a.	23
2009	29	n.a.	42
2010	15	n.a.	29
2011	14	n.a.	49

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kondoroson a védelembe vett 18 év alatti gyermekek száma a 2009. évben kiugróan magas volt /29/, ugyanebben az évben 42 veszélyeztetett kiskorú gyermek volt. Ezt az értéket is túlszárnyalta a 2011. év, amikor 49 veszélyeztetett kiskorú gyermek volt nyilvántartva, ez az érték nagyon magas. A védelembe vett gyerekek száma a 2010. évtől csökken.

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer standardjainak hiányosságai és a környezettanulmányok szenzitív adatokra vonatkozó szabályozása helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg

tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

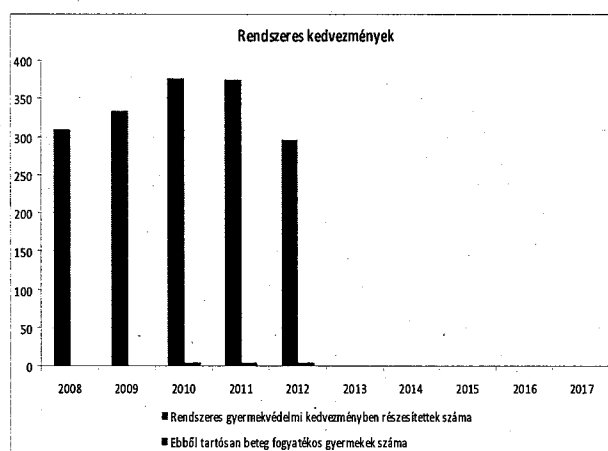
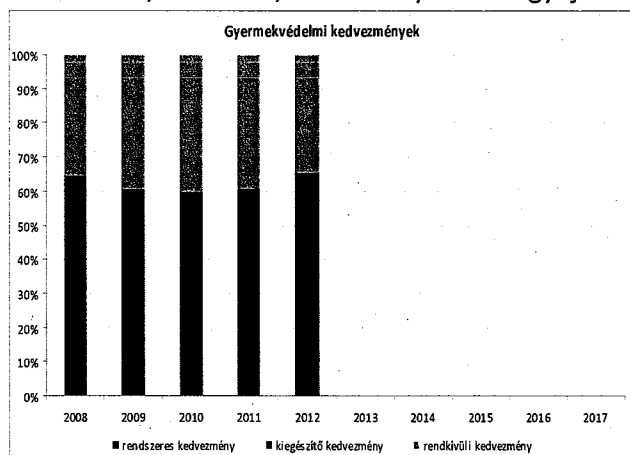
Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) A helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer (ld. 20/2012. (.) EMMI rendelet, 51. § (3)-(5) bekezdések).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	310	n.a.	n.a.	n.a.	170
2009	334	n.a.	n.a.	n.a.	217
2010	376	4	n.a.	n.a.	252
2011	375	5	n.a.	n.a.	242
2012	297	5	n.a.	n.a.	155

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A 2012. évben 0-14 éves korú összesen 618 gyermek volt a településen. A 2012. évben ennek a gyereklétszámnak a 48 %-a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített. A 2010.-2011. évben ez a szám még magasabb volt, így a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek aránya meghaladta az 50 %-ot. A gyermekek 25 % -a a 2012. évben rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesített, azonban a 2010.-2011. évben még több gyermek részesült rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben, mely számok igen magasak. Tartósan beteg, fogyatékos mindösszesen 5 gyermek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Ezen, a Nkntv. 2013. szeptember 1-éig hatályos rendelkezése szerint 'hátrányos helyzetűnek' minősülő

gyermekre vonatkozó adatszolgáltatást viszonylag megbízhatónak - míg ugyanezen körbe tartozó de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülővel rendelkező gyermekek számát (halmozottan hátrányos helyzetűek) pontatlannak - találták az erre irányuló felmérések. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része ugyanakkor nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Fajtái:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: 2012. évben 297 gyermek, összes gyermekhez képest 48 %. A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: nincs adat. A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

- nyugellátásban,
- korhatár előtti ellátásban,
- szolgálati járandóságban,
- balettművészeti életjáradékban,
- átmeneti bányászjáradékban,
- időskorúak járadékában vagy
- olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: 2011. évben a 139 óvodás korú gyermekből ingyenes étkezést 54 gyermek kap, mely 38,8 %. A 2011/2012. évben az 1-8. évfolyamon lévő 364 gyermekből 139 gyerek /38,1%/ ingyen étkezik, 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult 29 gyerek, mely 7,9 %.. A 2011. évben a 364 általános iskolás korú gyermekből 239 gyermek részesült ingyenes tankönyvellátásban, mely 65,7 %. A 2012. évben ezek a százalékok növekvő tendenciát mutatnak amellet, hogy a 2012/2013-as tanévben mindösszesen a kardosi tanulókkal együtt 354 gyermek jár a kondorosi általános iskolába. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Óvodáztatási támogatás: 2012. évben a 142 óvodás gyermekből 4 gyermek, mely 2,8 %. A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzügyi támogatást folyósít. A pénzügyi támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. (Gyvt. 20/C. § (1), (2))

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	64	87	58	220	0	0
2009	51	105	43	219	2	0
2010	60	128	31	229	2	0
2011	54	139	29	239	2	0
2012	49	141	28	243	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

2011. évben a 139 óvodás korú gyermekből ingyenes étkezést 54 gyermek kap, mely 38,8 %.

A 2011/2012. évben az 1-8. évfolyamon lévő 364 gyermekből 139 gyerek /38,1%/ ingyen étkezik, 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult 29 gyerek, mely 7,9 %.

A 2011. évben a 364 általános iskolás korú gyermekből 239 gyermek részesült ingyenes tankönyvellátásban, mely 65,7 %.

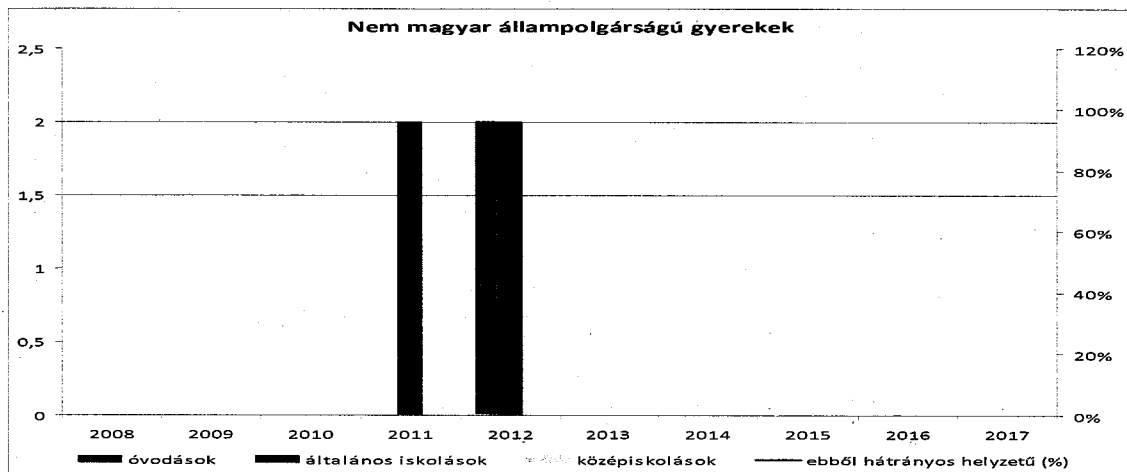
A 2012. évben ezek a százalékok növekvő tendenciát mutatnak amellet, hogy a 2012/2013-as tanévben mindösszesen a kardosi tanulókkal együtt 354 gyermek jár a kondorosi általános iskolába. 2012. évben a 142 óvodás gyermekből 4 gyermek kap óvodáztatási támogatást, mely 2,8 %.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	2	2	0	0
2012	2	2	2	2	0	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A településen 4 gyermek /2 óvodás, 2 iskolás korú/ lakik, akik nem rendelkeznek magyar állampolgársággal, s mind a 4 gyermek hátrányos helyzetű.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Kondoroson nincsenek telepek, szegregátumok, ezen pont nem releváns.

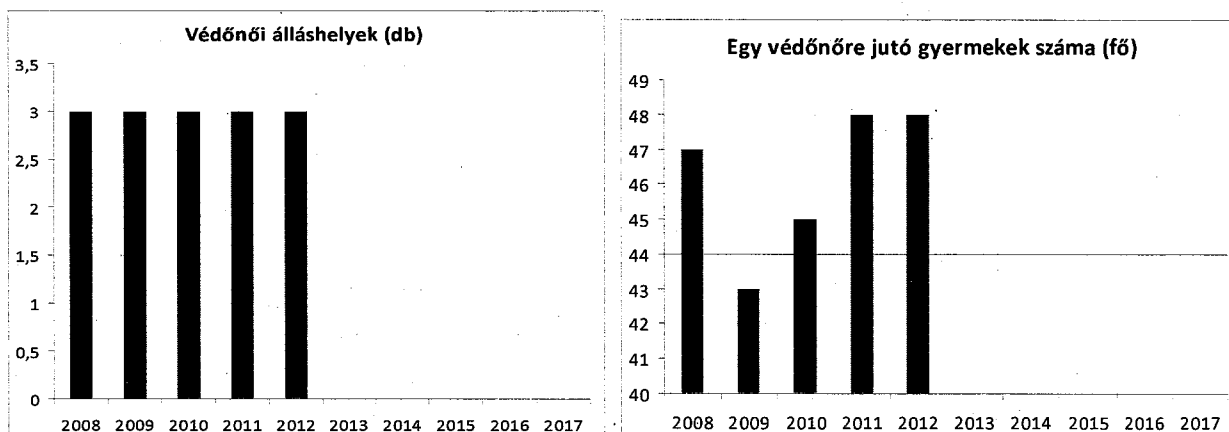
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	3	47
2009	3	43
2010	3	45
2011	3	48
2012	3	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen védőnői szolgálat a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás keretében ellátott feladat. Kondoroson a védőnői ellátás megfelelő, mivel nem haladja meg az 1 védőnőre eső maximális gyereklétszámot. A 3 védőnő teljes mértékben el tudja látni feladatát a településen.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	30471	6809	0
2009	0	31463	8429	0
2010	0	32701	6786	0
2011	0	33373	6963	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen az 1 házi gyermekorvos ellátott eseteinek száma évenként kiegyensúlyozott, a 2009. évben volt több az esetszám. Az ügyeleti időben ellátott eseteket az ügyeletes orvos végzi, aki az esetek nagy többségében felnőtt orvos.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkori nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztéséről, rehabilitációról. Az óvodai ellátásban történő fejlesztést, szakképzett óvónők végzik.

d) gyermekjóléti alapellátás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	17	1	10
2009	1	15	0	10
2010	1	14	1	10
2011	1	15	0	26
2012	1	29	3	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

A 2008-2010. években a bölcsődei ellátás igénylésénél túljelentkezés volt, azonban a településen 2010.-ben átadásra került az új bölcsőde, ahova 0,5 éves kortól felvehető a gyermek, így megoldottá vált a bölcsődei ellátás. Két csoporttal dolgozik a négy szakképzett gondozó, továbbá 2 gondozónő segíti munkájukat. Bölcsődei felvételi elutasításra nem volt eddig példa.

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettársal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

Családi napközi nem működik a településen, azonban főként a nyári időszakban – az iskolai/óvodai szünet idején – igény lenne rá.

e) gyermekvédelem

A településen az alábbi szolgálatok nyújtanak segítséget a gyermekek egészségügyi és mentális felügyeletében:

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat – 2 fő

Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás keretében ellátott feladat.

Kondorosi Kirendeltsége

Védőnők - 3 fő

Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás keretében ellátott feladat
Kondorosi kirendeltsége

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak, Rendőrség, Polgárőrség értesíthető.

A gyermeket nevelő családoknál a kialakult krízis helyzetet – ami főként anyagi helyzet miatt van – igyekszik a település közösen megoldani. A gazdasági válság, a munkanélküliség magával hozza, hogy egyre több család

kerül még nehezebb anyagi helyzetbe, fokozatosan nő azok száma, akik segítségre szorulnak, amit azonban csak lokalizálni tudunk, véglegesen megoldani a rendelkezésre álló forrásokból nem lehet.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A település sportéletében három klub, a Kondorosi Testedző Egyesület (KOTE), a Kondorosi Kézilabda Klub és a Kondorosi Kick-box egyesület játszik kiemelt szerepet.

A Kondorosi Testedző Egyesületet, a nagyközség legnagyobb bázissal rendelkező sportklubját 90 évvel ezelőtt, 1921-ben alapították. A napjainkban kizárólag labdarúgó szakosztályt működtető egyesület felnőtt csapata az elmúlt évtizedekben több osztályt is megjárt.

A felnőtt csapat mellett U19-es, U16-os, U13-as, U11-es, U9-es és U7-es csapatokat is indítottak a különböző osztályokban. Jelenleg összesen 90 játékeddéllyel rendelkező labdarúgója van a szakosztálynak, ebből mintegy 70 utánpótlás korú.

A tehetséges fiatalok felfedezésének és integrálásának érdekében 2011-től a szakosztály vezetői erős kapcsolatot alakítottak ki, illetve tartanak fenn a kondorosi, valamint a mikrotérséghez tartozó kardosi, hunyai és örménykúti iskolák testedzőivel, testnevelőivel.

A Kondorosi Kézilabda Klubnak 1999/2000-ben még a KOTE kézilabda szakosztályaként sikerült kiharcolnia az NB II-ben való indulás jogát. Az ezt követő években a KOTE-től függetlenedő egyesület – főként az anyagi támogatásokkal összefüggésben – hol az NB II-ben, hol a megyei I. osztályban szerepelt.

Az 1987-ben alapított, elsősorban a kondorosi és a környékbeli fiatalok körében népszerű helyi kick-box sportkör hivatalosan 2004-ben vált egyesületté (Kondorosi Kick-Box Egyesület). A klub a megye második olyan kick-box szerveződése, ahol három mesterfokozatú sportoló edz. Edzéseket hetente három alkalommal, 25 főnek tart Zsjak Zoltán hétfőn (1800-1930), szerdán (1800-1930) és pénteken (1800-1930).

Az eddigieken túl említésre méltó a Pénteki Amatőr Kosárlabda Klub, a Kondorosi Atléták Sportegyesülete, és a Mini Tini Aerobik Csoport is.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A település közétkeztetését a Kondorosi Csárdát bérlő Körpavilon Bt. biztosítja a Csárda 600 adagos konyháján. Az iskolai, óvodai – bölcsődei étkeztetést ők biztosítják helyszínrre való szállítással. Emellett a településen lehetőség van menüs étkezésre a Csárdában, a Napsugár Étteremben és a Korona Étteremben, mely segítséget nyújthat a szülőknek a szünidő idejére gyermekük étkezésének biztosításában. A Petőfi István Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény összes diákja számára ingyenes tankönyvellátást biztosít.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

A hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerzhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A kondorosi általános iskolában biztosított a gyógypedagógus és logopédus az arra rászoruló tanulók számára, a foglalkozásokat szakképzett pedagógusok tartják. Logopédus a Körös-szögi Kistérség jóvoltából az óvodai szolgáltatás nyújtásban is segítséget nyújt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	135	
Óvodai csoportok száma	6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.00 - 17.15	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	07.29. - 08.16.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	12	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	12	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	6	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

A településen egy óvoda található, a Többsincs Óvoda és Bölcsőde, mely önállóan működő költségvetési szerv. Az intézmény fenntartója: Kondoros - Kardos Közoktatási Intezményfenntartó Társulás, 5553 Kondoros, Hősök tere 4-5.

Gesztor Önkormányzat: Kondoros Nagyközség Önkormányzata.

Feladat ellátási helyek:

Székhelyintézmény: Többsincs óvoda és Bölcsőde

5553 Kondoros, Csabai u. 25.

Telephely: Többsincs Óvoda

5552 Kardos, Árpád u. 16.

Óvodai csoportok száma: székhely településen 6, telephelyen 0

Óvodai férőhelyek Kondoroson: 135, Kardoson: 0

Az óvodai nevelést 12 diplomás óvodapedagógus végzi, 6 dajka/gondozónő segítségével, 1 kisegítő személyzettel.

Az óvoda minden évben 3 hétre bezár a nyári nagytakarítás, festések elvégzésének idejére.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A Kondorosi Többsincs Óvodában az engedélyezett csoportlétszám: min. 20, max. 25 fő.

A közoktatási tv. 3. számú melléklet 11/7. pontja alapján a maximális létszám 20%-kal átléphető — a maximális létszámtól való eltérés engedélyezése fenntartói hatáskörbe tartozik.

Az óvoda férőhelyek száma 135, ez ha 20 %-kal túlléphető, az 162 férőhely. A maximális férőhelyen belül vannak az óvodai helyek igénylése, ezáltal elutasított óvodába felvételt igénylő gyerek nem volt.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	155	6	180	1	155	0
2009	135	6	180	1	135	0
2010	143	6	180	1	143	0
2011	139	6	180	1	139	0
2012	142	6	180	1	142	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

A Kondoroson található egyetlen óvodában 6 óvodai csoport működik, általában 23-25 gyereklétszámmal csoportonként. Az óvodában beíratott gyerekek száma nem haladja meg a megengedett óvodai férőhelyek számát, azonban a csoportszobák nagysága kicsi a nagy létszámú gyermekcsoportok számára.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	25	43	42	30	2	142
Más településről bejáró gyermekek létszáma	3	5	1	1	1	11
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	11	27	20	21	1	80
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	7	16	18	8	0	49
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	2	4	1	0	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

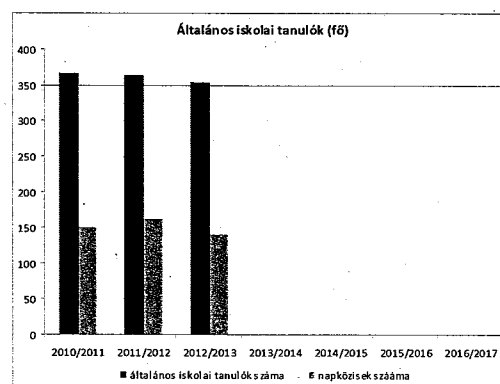
A 2012/2013. évben Kondoroson óvodai nevelésben részesülő 142 gyermekekből 11 gyerek Kardosról bejáró gyermek, mely a teljes óvodai gyerekszámnak a 7,7 %-a. Az intézménybe beíratott gyermekek 56,3 %-a 20 %-ot meghaladóan hiányzott a 2012/2013.-as óvodai év alatt, ez a szám igen magas. A magas számú hiányzás adódhat betegségből, vagy pl. ha egy családban több, különböző korú gyermek van, akkor a testvérek iskolai szünetében az óvodás korú gyermek is otthon marad.

A 2012-ben beíratott gyermekek 34,5 %-a hátrányos helyzetű, 4,9 %-a pedig halmozottan hátrányos helyzetű. Sajnos ez az arány igen magas.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulóinak száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulóinak száma	általános iskolások száma	napközis tanulóinak száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	184	183	367	152	41,4%
2011/2012	190	174	364	163	44,8%
2012/2013	179	175	354	142	40,1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

Petőfi István Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Diákotthon egyetlen általános iskolaként működik a településen. 1993-ban a felsős tanulók beköltözhetek az újonnan felépült épületkomplexumba, míg az alsó tagozatosok birtokukba vehették az eddig felsősök által használt épületet a nagy udvarral és tornateremmel. 1996-ban megkezdődött a szlovák nyelv és népismeret oktatása, valamint saját hatáskörbe kerülve az alapfokú művészetoktatás. A tanyasi ill. nehéz körülmények között élő tanulók részére a diákotthonunk nyújt megfelelő védelmet. 50 tanuló befogadására alkalmas ugyan, de a

kihasználtsága nem túl magas. A rászoruló ill. az igényt benyújtó tanulók számára napközis ellátás biztosított.

2008-ban Kondoros és a közeli Kardos községek képviselőtestületei társulást hoztak létre az iskolai oktatás ellátására. E szerint a felső tagozatos kardosi tanulókat iskolabusszal szállítják be a székhelyre.

1998-ban átadásra került egy új, többfunkciós épület, melyben helyet kapott a sport, a közművelődés, a könyvtár.

A tanulói létszám évről-évre csökken, annak ellenére, hogy a társulásban résztvevő Kardos településről bejáró tanulókon kívül más településekről (Kétsoprony, Örménykút, Nagyszénás, Hunya) is fogad gyerekeket, miután férőhellyel rendelkezik, illetve a diákotthoni ellátásra szükség van ezen tanulóknál.

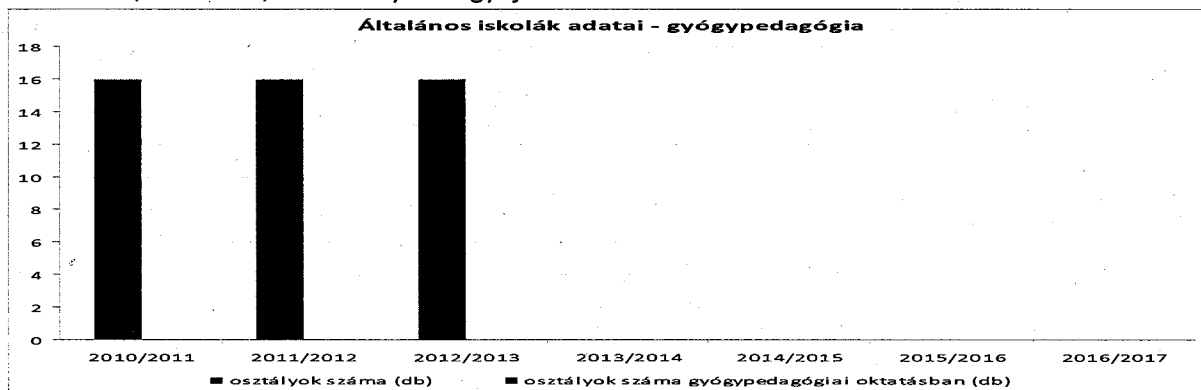
A tanulók napközbeni ellátása napközi otthonban történik.

Különösen népszerű a napközis ellátási forma az 1-6. osztályosok körében, de a 7 és 8. évfolyam napközis ellátásra is magas számban lenne igény, de itt korlátokat kellett szabni a felvételre vonatkozóan, a napközis tanulók száma az összes iskolai oktatásban résztvevő diák számához viszonyítva állandó 40-45 % között mozog.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	8	8	16	0	0	0	2
2011/2012	8	8	16	0	0	0	2
2012/2013	8	8	16	0	0	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

A tanuló létszám folyamatos csökkenése, valamint az egyre fogyó állami normatíva, érezhetővé válik, a 2006/2007-es tanévet valamennyi évfolyamon két osztállyal kezdték el, s azóta folyamatosan csökken a gyerekszám, így évfolyamonként 2 osztály indul. Az 1-8 évfolyamon összesen 16 osztály található

Tanulók 2 telephelyen lévő épületben vesznek részt az oktató-nevelő munkában, a kardosi telephely szünetelő. Az alsós tanulók az 1960-as években épített lapos-tetős épületben tanulnak. Az épület teljes felújításra szorulna minden területen. A kialakított helyiségek mérete, a hozzá tartozó udvar nagysága megfelelő. Mind a 8 osztály számára a saját terem biztosított, melyet minden osztály a maga ízlésének és korosztályának megfelelően rendez be. A napközis csoportok is a délelőtti tantermekben vannak elhelyezve. Az étkezés külső szolgáltatótól vásárolva a melegítő konyhán és a hozzá tartozó ebédlőben biztosított. Az épülethez tartozik egy – szintén felújításra váró – tornaterem. A gyerekek a testnevelés és gyógy-testnevelés órákat itt tölthetik el. Az udvar nagysága elegendő a mindennapi mozgáshoz,

levegőzéshez, de megfelelő szilárd burkolatú terület és udvari játék nem áll rendelkezésünkre. A szabadidőben lehetőség van a számítógépes szobában internetezni, bár gépeink elavultak, lassúak. A logopédiai és fejlesztő foglalkozások számára kialakítottunk egy fejlesztő szobát. A szlovák nyelv és népismeret órákat is külön, e célra berendezett teremben tudják tartani.

A felső tagozat épülete, mely a székhely is egyben, 1993-ban került átadásra. Akkor még igen korszerűnek számított. Mára már több területen felújításra szorul, elsősorban a fűtésrendszer és a nyílászárók szorulnak komoly javításra. A szaktantermi rendszer a kémia, fizika, rajz, testnevelés és számítástechnika oktatása terén megoldott.

A sportcsarnok a testnevelés órák elvárásainak megfelel, bár az egyszerre tartott órák a nevelők szervezőképességét és hangját próbára teszi. Sportolóknak vizesblokk áll rendelkezésére az órák és edzések utáni tisztálkodásra.

A diákotthoni ellátást igénylők a padlástérben kialakított részben nyertek elhelyezést.

A zeneiskolai oktatás a katolikus egyháztól bérelt épületegyüttesben nyert elhelyezést.

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai - el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	354
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	33
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	0
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	183
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	43

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

A 2012. évben a kondorosi általános iskolába 354 általános iskolás korú gyermek került beíratásra, melyből 33 gyermek más településről bejáró, mely 9,3 %-a az összes diáknak. Településünkről egyetlen diák sem jár el más általános iskolába. Az általános iskolás korú gyermekek 51,7 %-a hátrányos helyzetű, 12,1 %-a halmozottan hátrányos helyzetű, mely nagyon magas arány.

A tanulók jelentős része a település belterületéről jár be az iskolába. A bejárás feltételei adottak. A tanulók jelentős (kb. 60%) számban érkeznek kerékpárral a $\frac{3}{4}$ 8-kor kezdődő tanórai kezdésre. A 44-es főút áthaladása a településen mind a kerékpárral érkezők, mind a gyalogos tanulók számára elég nagy rizikófaktort jelent, miután a település északi részéről érkezőknek át kell haladni a főúton.

A környező településekről a közúthálózat lehetővé teszi, hogy a menetrend szerint buszjáratokon megérkezzenek időben a tanulók. Kardos községből a gyerekek utaztatását iskolabusszal tudjuk biztosítani.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A szakértői bizottság véleményének figyelembe vételével az oktatási intézmények biztosítják az a korai fejlesztést és gondozást az érintett gyermekek esetében. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	5	0
Szaktanítást végző tanítók száma	14	0
Szaktanítást végző tanárok száma	18	0
Gyógypedagógusok létszáma	2	0
Gyermekvédelmi felelős	1	0
Iskolaorvos	0	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	15	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

Az általános iskolás gyermekek fejlesztésére irányuló munkát az intézmények pedagógusai, vagyis 14 tanító, 18 tanár, 5 nem szaktanítást végző tanár mellett 2 gyógypedagógus, 1 gyermekvédelmi felelős végzi. 15 fő kisegítő személyzet végzi a háttérmunkát. A gyógypedagógusok, a gyermekvédelmi felelős kellő érzékenysége, szakmai tudása, a fogadó pedagógus szemlélete, nyitottsága, segítőkészsége, kreativitása, megfelelően alkalmazott pedagógiai módszerei, elengedhetetlen feltételi az eredményes munkának.

A gyógy-testnevelés órákat és a logopédiai foglalkozásokat délutáni órákban a Körös-szögi Kistérségi Társulás 1-1 pedagógusa végzi.

Az egészséges életmód kialakítását szolgálják az egészségnevelő programok, az emelt testnevelés órák (heti 5 órában) 1-4. évfolyamon, valamint a felső tagozat három testnevelés órája és az ISK-foglalkozások (kézilabda, atlétika, futball).

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

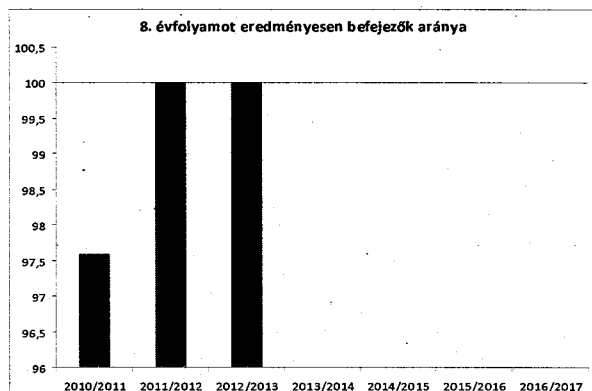
Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Kondoroson az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	41	100
2011/2012	48	97,9
2012/2013	37	100

Forrás: TelR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

A település gyermekei eredményesen végzik el az általános iskolai tanulmányaikat a kondorosi általános iskolában. Az egyes évfolyamokon ritkán találkozunk évisméltővel, még ritkábban olyan esettel, amikor a 8. évfolyamot nem fejezik be eredményesen.

Iskola igyekszik minden intézményi és szervezeti együttműködési lehetőséget kihasználni, hogy a környezetében működő szakmai szervezetek minél aktívabb szerepet vállaljanak a hátrányok leküzdésében. Jó és rendszeres a kapcsolat a Körös-szögi Kistérségi Társulás által működtetett Gyermejkölési –és Családsegítő Szolgálattal. Az iskolai védőnők is aktívan bekapcsolódnak munkánkba.

Az iskolában Szülői Munkaközösség működik. Az iskolához kapcsolódóan létrehoztak egy iskolai alapítványt 2002-ben, ezzel segítve többek között a szociálisan rászoruló, de tehetséges tanulókat.

A település óvodájával jó kapcsolatot ápolnak, segítve a beiratkozó gyerekeket és szüleiket, hogy minél kisebb törést jelentsen számukra az új környezet. Kölcsönös látogatásokat, találkozókat szerveznek.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az általános iskola helyben, meghívott szakemberek segítségével kiscsoportos foglalkozások és Pályaválasztási börze megszervezésével pályorientációs munkát végez.

A kondorosi általános iskolában biztosított a gyógypedagógus az arra rászoruló tanulók számára, a foglalkozásokat szakképzett gyógypedagógus tartja.

Az iskolához tartozó kollégium elsősorban a HH és HHH helyzetű családok gyermekeit fogadja be, ami azért is fontos, mert ezeknek a gyermekeknek csak így biztosított a másnapi felkészülés, a nyugodt pihenés.

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képesség-kibontakoztató, hátránykompenzáló felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló vehet részt.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Veszélyeztetett kiskorú gyermekek és gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	Önkéntesek bevonása a jelzőrendszerbe
Magas a rendszeres gyermekvédelmi ellátásban részesülők száma	Családi napközi létrehozásának vizsgálata pályázati lehetősége útján

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	1931	1820	1798	1679	133	141
2009	1917	1794	1755	1657	162	137
2010	1906	1778	1763	1641	143	137
2011	1888	1760	1749	1623	139	137

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség.

Az adatgyűjtés célja, hogy bemutassa, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat.

A munkanélküliek között arányában nem számottevően magasabb a nők száma.

A munkanélküliek száma a tsz. megszűnése után volt a legmagasabb, ezután fokozatos lassú ütemű csökkenés következett be. A fogyás okai között szerepel a gazdaságilag aktív korú lakosság csökkenése, a mezőgazdaságban történt tulajdonosi szerkezetváltás, amely ha alacsony mértékben is, de létszám felvevővé vált, vállalkozások létrejötte, megerősödése – ha kis mértékű, de mégis a foglalkoztatás növekedésével járt és nem utolsó sorban az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök alkalmazása, így a közmunkaprogramok is a regisztrált munkanélküliek számának csökkenéséhez vezet. A szezonitásnak nagy szerepe van a munkanélküliség alakulásában. Télen a munkanélküliségi ráta növekszik – ekkor a mezőgazdaságban csökken a foglalkoztatottság – az év többi részében csökken

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen a nők foglalkoztatottságát kevésbé lehet megítélni, mivel a gyermekvállalási korban lévő nők nagy része nem jelenik meg álláskeresőként a munkaerőpiacon, a munkanélküliség helyett inkább a GYES-t, GYET-et választja, így csak a harmadik gyermek 8 éves kora után jelenik meg, mint álláskereső, vagy munkanélküli ellátást igénylő személy.

Azok a nők, akik szakmát, illetve különböző végzettséget szereztek a gyermekvállalást követően sincsenek jobb helyzetben, mint a fentebb említett társaik. Amennyiben nincs biztos munkahelyük, esetleg magánvállalkozásuk, akkor a gyermek, gyermekek mellett nehezen tudják ismét vállalni munkahelyükön a több műszakot, az éjszakai műszakot, a korai bejárást, a késői hazamenetelt, hiszen a gyermekeket elhelyező intézmények nyitvatartási idejéhez alkalmazkodni kell. Ha nincsenek mobilizálható nagyszülők, rokonok, akkor ez sokszor a munkahelyek feladásához vezet. A helyben szervezett képzések segítséget tudnának nyújtani ezen problémák megoldásában.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A HEP célcsoportjai közé tartozó mélyszegénységben élő nők esetében igen gyakran az a probléma, hogy nem tanulnak tovább elmaradnak a tanulmányaikkal, nem lesznek képesek a középiskolában, szakiskolákban teljesíteni, mivel nincsenek meg az alapok, amire a későbbi tanulmányok épülhetnének. Ez sajnos sorozatos kudarchoz, visszahúzódáshoz vezet.

Nehezen összeegyeztethető a család és munkahely, a több műszakos munkarend teljes mértékben kizárt az alacsony iskolázottsággal rendelkező gyermekes nők számára.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	101	1	10	0	0	0	10
2009	96	1	10	0	0	0	10
2010	101	1	10	0	0	0	10
2011	104	1	26	0	0	0	26
2012	117	1	26	0	0	0	26

Forrás: TelR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

A településen a 3 év alatti gyermekek részére biztosított a bölcsődei ellátás a kondorosi bölcsődében. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. A gyermekek napközbeni ellátását biztosító 26 férőhelyes intézmény a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek szakszerű gondozását – nevelését végzi. Ezen túlmenően a gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő, foglalkoztatást és étkeztetést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A településen biztosított az óvodai és iskolai ellátás is. Nem merült fel probléma ellátatlan gyermek kapcsán, illetve elutasított felvételtől. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény és felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti.

Az általános iskolában Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Az önkormányzat, a működő vállalkozások, vállalkozók saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, gyermeknevelés feladatát.

Kondoroson az óvodások száma jelenleg 141 fő, akik 12 fő óvodapedagógus felügyelete alatt 6 csoportot alkotnak. Kondoros és Kardos a kistérségben egyedülálló módon olyan többcélú közös igazgatású intézmény keretén belül biztosítja az óvodai feladatokat, mely nem másik közoktatási feladathoz rendelt (bölcsődei ellátás). 2011-ben a bölcsődében 2 csoportban 26 kisgyermek gondozását 4 kisgyermeknevelő végezte. A racionális működtetésre való törekvés eredményeképpen az óvodai csoportok átlagléttszáma 23,5 fő/csoport, mely a törvényi minimum 20 és maximum 25 fő közötti érték.

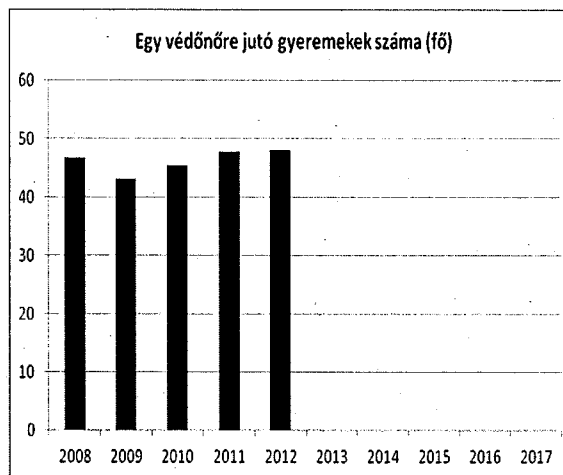
Az intézményben dolgozó nevelők mindegyike rendelkezik felsőfokú végzettséggel, speciális képzése az óvónők 92%-ának van. Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekszám: 11,75 fő. A 6 óvodai csoportban dolgozó óvónők munkáját dajkák is segítik. Az intézmény taneszköz ellátottsága megfelelő. A 2011-ben

megvalósításra került 100 millió forintos projektnek köszönhetően a bölcsőde épülete teljesen megújult és a szolgáltatások is bővültek. Mindemellett 2012-ben az óvoda épületének részleges felújítására is sor került.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	3	140	47
2009	3	129	43
2010	3	136	45
2011	3	143	48
2012	3	144	48

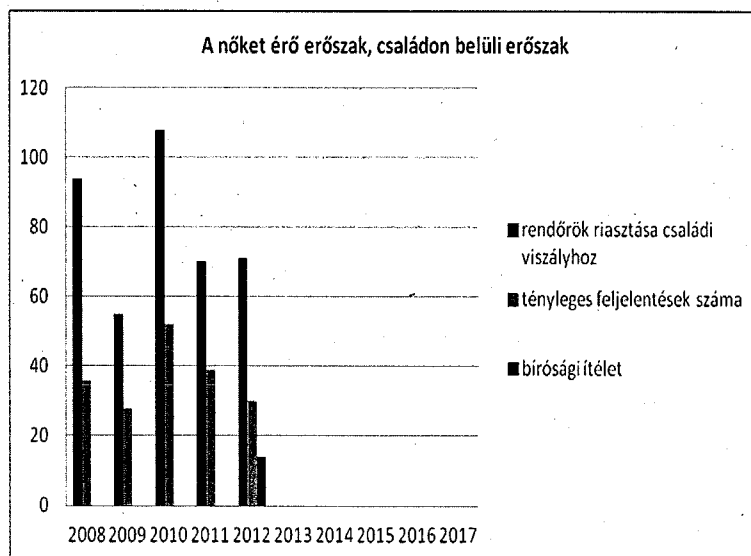
Forrás: TeIR, intézményi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás keretében ellátott feladat. A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitelszerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válság helyzetét. A védőnői szolgálat megfelelő, mivel az egy védőnőre eső gyerekszám a megengedett gyereklétszám alatt van. Várandós gondozás során a 2012. évben nem került egy kismama sem várandóssága 9 hónapja alatt.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	94	36	nincs adat
2009	55	28	nincs adat
2010	108	52	nincs adat
2011	70	39	nincs adat
2012	71	30	14

Forrás: Békéscsabai Rendőrkapitányság

Az adatok a Békéscsabai Rendőrkapitányság adatai, a 14 bírósági ítélet az mind távoltartás elrendelése. A korábbi évek bírósági ítéleteiről nem rendelkezünk adattal.

A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és gyermekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy az ellenük elkövetett cselekmény bekövetkeztekor kihez fordulhatnak. Növelni szükséges az áldozatok bejelentési aktivitását, tudatosítani bennük, hogy csak akkor tudnak segítséget kapni, ha feltárják az eseményt. Az érintett családok szociálisan hátrányos helyzetűek, esetleg gyakori a szülők közötti konfliktus. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állhat.

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távollattartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális, vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak.

Nincs anyaothton, családok átmeneti otthona.

A kistérségi Családsegítő és Gyermekejóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani, családsegítés keretében:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élő, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő meditációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	11	3	0	0	0	0
2009	11	3	0	0	0	0
2010	11	3	0	0	0	0
2011	8	1	0	0	0	0
2012	8	1	0	0	0	0
2013	8	1	0	0	0	0

Forrás: TeIR, intézményi adatgyűjtés

A 2010-es önkormányzati választásokat követően a 8 fős képviselő-testületben 1 nő kapott helyet, továbbá a jegyző és aljegyző is nő. A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva, nem szabad elfelejteni először is, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk, mivel az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni.

Az önkormányzatnak az egészségügy, oktatás, területfejlesztés, foglalkoztatás, gazdaság, a helyi politika kultúra terén a szolgáltatások kialakítása során tekintettel kell lenni a nemek eltérő helyzetére és szükségletére, és törekedniük kell speciális, éppen nemük miatt jellemző problémák megoldására.

A nők helyzetét vizsgálva ismert probléma a gyermeket vállaló anyák elhelyezkedése, illetve nőket érintő családon belüli erőszak, amiről korábban az 5.4. pontban már szó volt. A gyermeket vállaló anyák elhelyezkedésénél elsősorban a gyermekek nappali ellátásának biztosítását kell figyelembe venni, főként az iskolai, óvodai szünidők idején.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

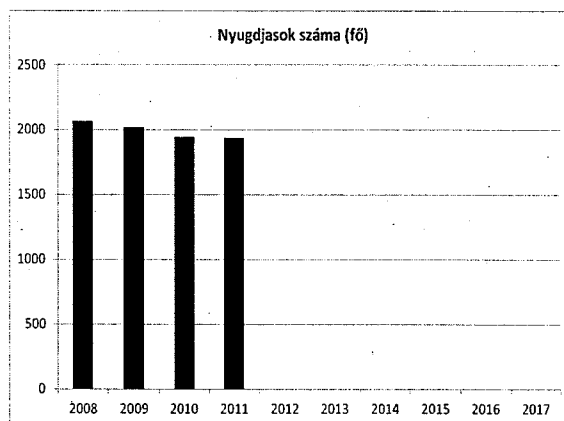
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nők érdekvédelmének hiánya	Érdekérvényesítésről tájékoztató nap, fórum
Munkanélküliség emelkedik a nők körében, magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma, álláskeresők száma magas	Munkaerő-piaci programok

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	850	1214	2064
2009	826	1191	2017
2010	799	1147	1946
2011	773	1163	1936

Forrás: TeIR, KSH Tstar,

A demográfiai összetétel vizsgálatakor megállapítható, hogy a településen sok az időskorúak aránya az összlakossághoz képest.

Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önálló képességük beszűkülése, betegségeik megjelennek. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a dementia kialakulása, a súlyos, krónikus betegségek kialakulása.

Általános probléma az idősek számára, hogy a megélhetést biztosító családtagok kevesebb időt tudnak fordítani idős családtagjaikra, s nagyobb igény alakul ki az ellátást biztosító szociális otthonra. Segítséget jelentkezne az aktív időskor eltöltése céljából az idősek számára programok, képzések szervezése.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú; és
- hozzátartozói
- nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj,
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka: A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Kondoroson az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat. Vizsgálva az időskorúak foglalkoztatását településünkön is az országos tendencia érvényesül. Nehezen lehet elhelyezkedni, munkát találni 55 év felett.

Magyarországon a KSH adatai szerint 2010-ben az 55 év feletti korosztály foglalkoztatási rátája alig haladta meg az 50 százalékot. Az intézmények, vállalatok ritkán alkalmaznak időseket, hiszen magasabb bért és addicionális költséget jelentenek számukra.

Egy tanulmány szerint a két legerősebb érv, amit az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmaznak: az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is: a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel és jóval pontosabbak és megbízhatóbbak a fiataloknál (nem fognak más munkát keresni, megbecsülik a feladatokat), kevésbé kritikusak a felső vezetéssel és a vállalat működésével szemben és erős elkötelezettséget mutatnak a munkahelyük iránt. Emellett pedig részmunkaidőben, vagy akár kiszervezéssel is hajlandók dolgozni. Ugyanez a megállapítás vonatkozik a nyugdíjas foglalkoztatottság vizsgálatánál.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősellátás területén egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezeteknek.

Az Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér működése óta keresi a lehetőséget az idősek foglalkoztatására, szórakoztatására.

Az IKSZT lényege az integrált, összehangolt működésben rejlik, tehát nem az egyes szolgáltatások egymástól elszeparált helyiségekben való nyújtására, a szolgáltatásokat igénybevevők elkülönítésére törekszenek, hanem azok összefésülésére.

Épülete 3 szintes. A földszinten, az előtérbe belépve rögtön információáradattal találja magát szembe magát a betérő, ugyanis itt helyezték el a különböző témájú (ifjúsági, vállalkozási, munkaerő-piaci, turisztikai, stb.) információs anyagokat, tájékoztatókat, hírleveleket stb. Az ún. információs szobában (Klubhelység) további információs éhségét számítógépek és az internet használatával csillapíthatja, valamint digitális írástudásra tehet szert. A könyvtár sarok is ebben a helységben helyezkedik el, ahol a letéti könyvállomány csendes olvasgatása mellett lehetőség van a többi lakossal való beszélgetésre a komfortosan kialakított tárgyaló részben.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Az 55 év felettieket, illetve a tartós munkanélkülieket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

A jelenlegi jogszabályok szerint a munkavállalása anyagi szempontból előnytelen a nyugdíjasok számára.

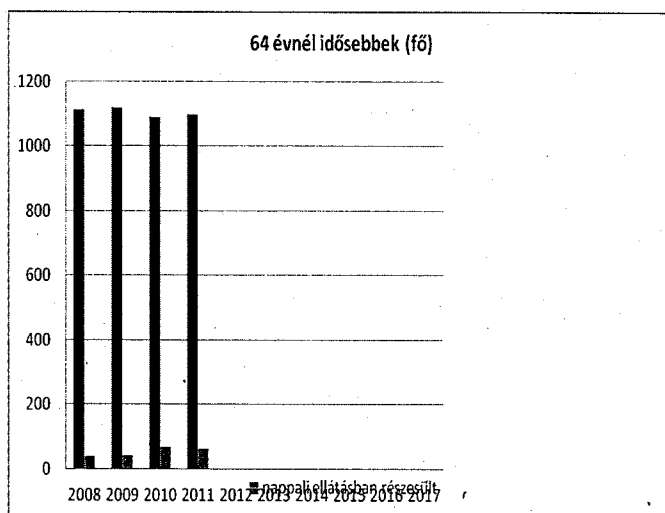
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	1112	40	4
2009	1117	43	4
2010	1090	69	6
2011	1097	63	6

Forrás: TeIR

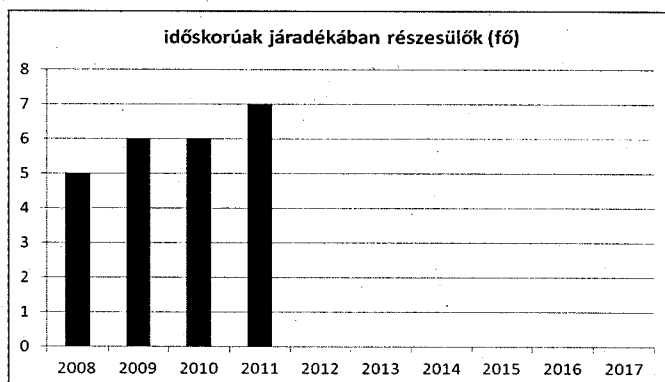

A településen a 2011. évben a 1936 fő nyugdíjas, nyugdíjrendszerű ellátásban részesülő személyhez viszonyítva 1097 fő 64 év feletti. A 2011. évi adatokat figyelembe véve 63 fő részesült nappali ellátásban, ez a 63 fő 64 év feletti lakosság 6 %-a. Hasonló arány mutatkozott a megelőző években is.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	5
2009	6
2010	6
2011	7

Forrás: TeIR, intézményi adatgyűjtés

A településen általában elmondható, hogy alacsony az időskorúak járadékában részesülők száma, általában évente 5-6 fő.

Időskorúak járadéka: A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Nem áll rendelkezésre olyan jellegű adat, mely pontosan kimutatná az idősebb korosztály közművelődési, kulturális szokásait, hogy az idősek milyen gyakorisággal vesznek részt kulturális eseményeken, programokon.

Helyi viszonylatban az Öregek Napközi Otthonában és a Rózsakert Alapítvány által fenntartott intézményben van lehetőségük beszélgetésre, kártyázásra, szórakozásra. Taglétszáma változó, túlnyomó többségben nők a tagjai. Közművelődési igényüket a Könyvtár szolgálja.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztályhoz viszonyítva gyenge. A 2011.-ben megnyílt IKSZT épületében lehetőség lehetne az idősebb korosztály informatikai jártasságának javítására. Igényfelmérés végzése szükséges, hogy mekkora a kereslet ilyen jellegű képzésre.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen kiemelt szociális tevékenységet végez a Hősök útja 18. szám alatti Körös-szögi Kistérség Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Idősek Klubja. Az ellátottak száma viszonylag nagy, mintegy 123 fő, az ellátást 10 fő dolgozó biztosítja. Az idősek klubja szolgáltatásai közé a hétfői napok kivételével a következők tartoznak:

- nappali ellátás
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- tanyagondnoki szolgálat
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Továbbá az említett Idősek Klubján kívül a szociális ellátás részét képezi az evangélikus egyház által üzemeltetett Kondorosi Nyugdíjsház, a Rózsakert-Gondoskodás az Egészséges Életmóddért Alapítvány által működtetett Idősek Otthona, valamint a Közösségi Misszió szervezésében működő Humán Szolgáltató Központ.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Aktív, tevékeny idős kor hiánya	Pályázat, képzések szervezése az idősek részére, önszerveződések
Informatikai jártasság alacsony szintű	Igényfelmérés, képzés szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

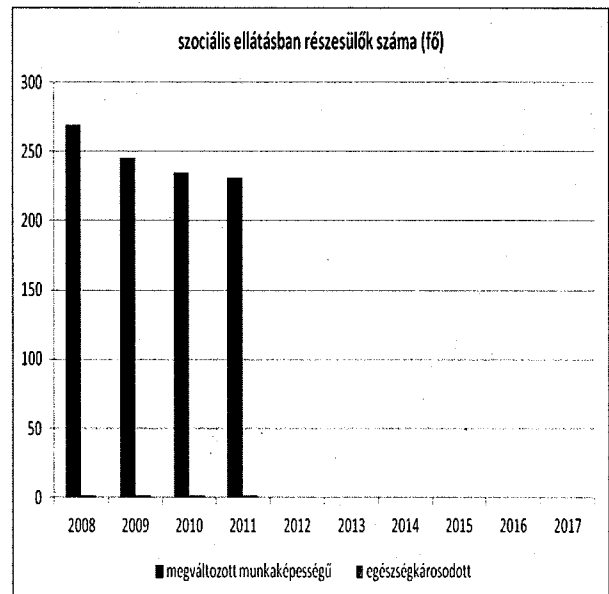
A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	269	2
2009	245	2
2010	235	2
2011	231	2

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásában részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

a) rehabilitációs ellátásban részesül,

b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

(Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlyra mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérlje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Mindezekre tekintettel javasolt folyamatosan felkutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítani. Javasolt önkormányzati szakember ez irányú képzése, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítései. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

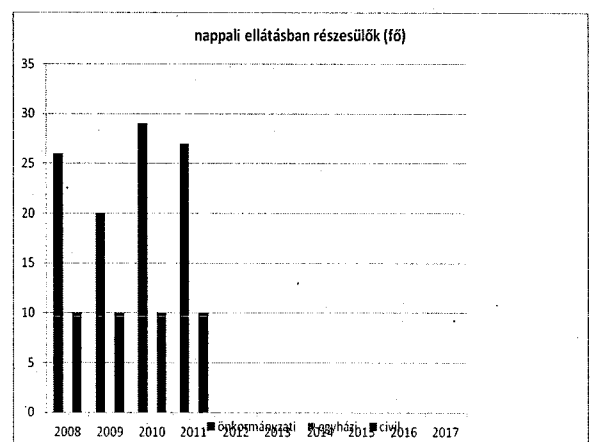
A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	26	0	10
2009	20	0	10
2010	29	0	10
2011	27	0	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatgyűjtés

Önkormányzati fenntartású intézményben 2011. évben 27 fő,
Civil fenntartású intézményben 10 fő került ellátásra.

A fogyatékkal élők tekintetében a civil szervezetek szerepe igen jelentős. A településen a Mozgáskorlátozott Békés Megyei Egyesület Kondorosi Helyi Szervezete működik. Munkájuk, összefogásuk jelentősen növeli a csoportba tartozók mindennapi életének megkönnyítését.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek (pl. Fot., Szt., Cst.).

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

A fogyatékos személyeket a rendszeres szociális ellátások megállapítása során az Szt. rendelkezései alapján további kedvezmények illetik meg (pl. a lakásfenntartási támogatásnál, aktív korúak ellátásánál a fogyasztási egység fogyatékoság, tartós betegség esetén +0,2-vel növekszik). A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára tartós beteg gyermeket nevelő családok esetén magasabb.

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépkocsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) jogosultak. Sajnos az Szt. alapján korábban járó közlekedési támogatás megszűnt.

A közlekedőképességében súlyosan akadályozott, látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősülő, a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősített, vagy a vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősülő személy parkolási igazolványra jogosult.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők gyakran a megfelelő információk hiányában nem részesülnek a számukra a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban. A fogyatékos emberek helyi szervezetei, önkormányzati intézmények ebben segítséget tudnak nyújtani.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák,

tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Aktuális jogszabályok:

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról

62/2011. (XI. 10.) NEFMI rendelet a jelnyelvi tolmácsszolgálatok működésének és a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevételének feltételeiről igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	középfok	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns
	felsőfok	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns
	járó beteg szakellátás	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns
	alapellátás	nem	igen	igen	igen	nem	nem	igen	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		nem	igen	igen	igen	nem	nem	igen	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem
igazságszolgálati, rendőrség, ügyészség		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem	igen	igen	igen	nem	nem	igen	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A törvényi kötelezettség szerint az összes költségvetési intézménynek, az összes önkormányzati és közszolgáltatást nyújtó intézményeknek akadálymentesnek kellene lennie.

Fontos, hogy a közszolgáltatás tényleges igénybe vételéhez nem elég az épületbe bejutni, azt be is kell tudni járni - legalább a közszolgáltatás igénybevételéhez szükséges mértékben-, valamint veszély esetén biztonsággal el kell tudni hagyni.

A közszolgáltatás akkor hozzáférhető, ha a fizikai megközelítés lehetőségén túl az épületen belüli tájékozódás lehetősége biztosított a vak és gyengén látó, a siket, és nagyothalló, az értelmi fogyatékos, az autista, a súlyosan-halmazottan fogyatékos személy számára. A mozgássérültekkel kapcsolatban leggyakrabban a biztonságos és akadálymentes, vakok esetében pedig az érzékelhető környezetről van szó.

Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége részben megoldott.

A Kondorosi Közös Önkormányzati Hivatal épületének akadálymentesítése megtörtént (Hősök tere 4-5.)

Akadálymentes szociális ellátást nyújtó intézmény az Idősek Napközi Otthona (Hősök u. 18.)

Akadálymentes kulturális, művelődési intézmény a Művelődési Ház, Konferenciaközpont (Hősök u. 23.)

Akadálymentes egészségügyi intézmény az alapellátást biztosító Orvosi Rendelő (Kossuth tér 2.)

Az alapfokú oktatási intézményben az akadálymentesítés nem megoldott.

A településen közép és felsőfokú oktatási intézmény nincs.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége
Az akadálymentes épületek leírását lásd a 7.3.1. a) pontban.

A lakóépületek akadálymentesítettségéről nincs információnk.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Információink szerint a vállalkozási formában működő munkahelyeken az akadálymentesítés nem megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen a mozgássérültek számára a közintézmények előtt akadálymentes parkolók kerültek kialakításra.

Akadálymentes autóbusz várakozóhelyek jelenleg még nem, egyenletes, síkfelületű járdák kialakítása közel 100%-os arányban kerültek kialakításra.

A gyalogos átkelőhelyek süllyesztett járdaszegéllyel történő ellátása Kondoros területén részben megoldott.

A parkok mindenki számára könnyen megközelíthetőek, a parkok szépen rendben tartottak, kiépítettek, ülőhellyel ellátottak.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A közlekedéssel kapcsolatos törvényi szabályozás is arra irányul, hogy a közlekedési eszközök, utasforgalmi létesítmények, illetőleg az ezekhez tartozó jelző és tájékoztató berendezések a különféle fogyatékosággal élő személyek által biztonságosan használhatóak legyenek.

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek önálló életvitelének megkönnyítése, önrendelkezési jogának biztosítása, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával.

A településen a Mozgáskorlátozott Békés Megyei Egyesület Kondorosi Helyi Szervezete segíti a fogyatékosokat, mind segítségnyújtással, mind rekreációs programokkal.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az ellátási problémák többsége azonos módon keletkezik: van megfelelő szolgáltatás, de az ellátásra szoruló nem tud róla, őt nem érték el a szolgáltatást nyújtók, vagyis be sem került a rendszerbe. Van megfelelő szolgáltatás, de a szolgáltatás igénybevétele a fogyatékos személy számára nem hozzáférhető pl az akadálymentesítettség hiánya miatt. Van akadálymentesen elérhető szolgáltatás, de a célcsoport tagja vagy saját elhatározásából vagy gyakori tapasztalat szerint a fogyatékos személy helyett döntő család elhatározásából a szolgáltatást nem veszi igénybe, még akkor sem, ha az a fogyatékos személy

életminőségét lényegesen javítaná. Minden ilyen esetben annak feltárása fontos, hogy a szolgáltatás és a szolgáltatást igénylő milyen okból nem tudott egymással segítő kapcsolatba kerülni. Érdemes arra kérdezni, hogy a szolgáltatók megfelelően ajánlják-e a szolgáltatásaikat és elérik-e ajánlataikkal a célcsoport tagjait. Nincsenek-e olyan esetek a településen, ahol a család a fogyatékos felnőttet méltatlan körülmények között tartja. Természetesen nehéz ilyen információkhoz jutni, ezért is javasoltuk, hogy a sablon tábla kitöltése mellett - ha lehetséges -, készüljenek rövid, félig strukturált interjúk is, sokszor a megkezdett beszélgetés új irányt vehet, és olyan információk jutnak a szakértő, mentor, tanácsadó tudomására, amik kiegészítik az egyéb forrásokból származó információkat és adatokat.

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilváníthatja azt, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Ilyen alkalmak lehetnek a fogyatékos személyek részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések, kirándulások a támogató szolgálat segítségével, ha a helyi önkormányzat rendelkezi üdültetési lehetőséggel, akkor az üdültetésben való részvétel biztosítása, különféle akciók szervezése, amik egyben anyagi és természetbeni segítségnyújtást jelentenek. Fontos annak megismerése, hogy a helyi médiában rendszeresen jelenjenek meg a fogyatékos személyek sikereikkel és gondjaikkal, de semmiképpen sem mint gyámoltott személyek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	Lehetőség biztosítása a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását biztosító vállalkozásoknak, hogy a településen telephelyet létesítsenek
Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés hiánya a Könyvtárban	Pályázati lehetőség keresése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Egyesületek, civil szervezetek képviselői és tagjai szinte mindannyian önkéntes munkában végzik tevékenységüket, szervezik közösségi élet színesítésére programjaikat. A településen az alábbi civil szervezetek működnek:

Alkotó Művészek Egyesülete

Alapítás éve: 2007

Tagok száma: 10 fő

Alaptevékenysége: amatőr művészek és hátrányos helyzetű, a művészetek iránt fogékony gyermekek felkarolása.

Evangélikus Énekkar

Alapítás éve: 2006

Tagok száma: 15 fő

Alaptevékenysége: egyházi énekek megszólaltatása a templomi és ünnepi alkalmakkor.

Diákönkormányzat, Petőfi István Általános Iskola, Diákotthon és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Alapítás éve: 2000

Tagok száma: 365 fő

Alaptevékenysége: Átfogja az iskolai élet minden szegmensét, többek között szabadidős programok, kirándulások, táborok, színházlátogatások szervezését végzi.

V-151. sz. Galamb és Kisállattenyésztők Egyesülete

Alapítás éve: 1964

Tagok száma: 56 fő

Alaptevékenysége: Hobbiszintű galamb- és kisállattenyésztés, szakmai és állategészségügyi előadások, továbbképzések és börzék szervezése, tartása.

Gitár suli

Alapítás éve: 2008

Tagok száma: 10 fő

Alaptevékenysége: Gitároktatás, közös zenélés, közösségépítés, az evangélikus gyülekezetbe való integrálás.

Helytörténeti Baráti Kör

Alapítás éve: 1990

Tagok száma: 25 fő

Alaptevékenysége: a település múltjára, jelenére, mai helyzetére vonatkozó források gyűjtése, dokumentálása. Célirányos, szűkebb témakörök kutatása.

Kertbarát Kör Kondoros

Alapítás éve: 1973

Tagok száma: 96 fő

Alaptevékenysége: kertészkedés, vegyes gyümölcs-, zöldségtermesztés, kerti mezőgazdasági tevékenység. Részvétel a virágos, tiszta település mozgalomban.

Kisszerszámos Halász Társulás

Alapítás éve: 1989

Tagok száma: 18 fő

Alaptevékenysége: haltenyésztés, halnevelés, horgászat, halászat, horgásztatás, illetve a horgászatra való ifjúságnevelés.

Kondoros-Hahnhofen Baráti Társaság Egyesület

Alapítás éve: 1998

Tagok száma: 70 fő

Alaptevékenysége:

kulturális tevékenység, különös tekintettel a két település, illetve a két ország kultúrájának kölcsönös megismertetésére;

kondorosi gyermekek nyelvtanulásának segítése anyanyelvi környezetben;

sportrendezvények szervezése a két település lakosainak részvételével.

Kondoros és Környéke Polgári Együtműködés Egyesület

Alapítás éve: 2000

Alaptevékenysége: Polgári találkozokat, konferenciákat, kulturális programokat szervez. Nyilvánosságot biztosít a nemzet hagyományos értékeit és az európai kulturális örökséget ápoló helyi és térségi közösségnek.

Kondorosi Amatőr Zenészek Klubja

Alapítás éve: 2011

Tagok száma: 15 fő

Alaptevékenysége: a fiatal amatőr zenészeket, zenekarokat figyelemmel kísérő szervezet, alkalmasszerűen fellépéseket szervez, általában közösségi eseményeken.

Kondorosi Citerazenekar

Tagjainak száma: 6 fő

Alaptevékenysége: A citerazene népszerűsítése Kondoros színeiben, fellépéseken való részvétel, tanítás.

Kondorosi Foltbetyárok Klub

Alapítás éve: 2004

Tagok száma: 9 fő

Alaptevékenysége: iparművészeti klub, foltvarrás-patchwork.

Kondorosi Horgász Egyesület

Alapítás éve: 1975

Tagok száma: 158 fő

Alaptevékenysége: tagjai horgászérdekeinek képviselője, kedvező horgászlehetőségek biztosítása. A horgászsporthoz fejlesztése, népszerűsítése. A természet szeretetére és védelmére való nevelés.

Kondorosi Községi Gazdakör

Tagok száma: 38 fő

Alaptevékenysége: szakmai ismeretek bővítése, információ-szolgáltatás, gazdasági események ismertetése, gazdák érdekvédelme, kulturális programok, kiállítások, látogatások, bemutatók szervezése.

Kondorosi Községi Gazdakör Ifjú Gazda Tagozata

Tagok száma: 37 fő

Alaptevékenysége: szakmai ismeretek bővítése, érdekképviselés, kiállítások, látogatások szervezése.

Kondorosi Nagycsaládosok Egyesülete

Alapítás éve: 1990

Tagok száma: 90 család

Alaptevékenysége: Ifjúsági programok szervezése, családsegítés, érdekképviselés, értékelmutatás.

Kondorosi Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Tagok száma: 39 fő

Alaptevékenysége: Megszervezi és elvégzi az esetleges tűzoltási és kárelhárítási feladatokat, készenlét fenntartása nélkül. Községi rendezvényeknél, tűzijátékoknál helyszín biztosítása.

Kondorosi Polgárőr Egyesület

Alapítás éve: 1993

Tagok száma: 39 fő

Alaptevékenysége: A bűnözés csökkentése, a közösségi és személyi tulajdon fokozott védelme. A közbiztonság erősítése útján a lakosság biztonságérzetének növelése. A kondorosiak és a bűnüldöző szervek közötti bizalom és együttműködés erősítése.

Kondorosi Falusi Turizmust Támogatók Közhasznú Egyesülete („Kon-Tour”)

Alapítás éve: 1998

Tagok száma: 17 fő

Alaptevékenysége: A falusi turizmus népszerűsítése, feltételeinek megteremtése, népművészeti, néprajzi, kézműves, kulturális és gasztronómiai hagyományokhoz kapcsolódó tevékenységeknek a bemutatása, ösztönzése.

Mini-Tini Aerobik Csoport

Alapítás éve: 2003

Taglétszám: 50 fő

Alaptevékenysége: A kondorosi gyermekek szabadidős tevékenységének, illetve a legtehetségesebbek országos versenyeken való megjelenésének biztosítása.

Mozgáskorlátozottak Békés megyei Egyesülete Kondorosi Helyi Szervezete

Alaptevékenysége: Eljárás a fogyatékkal élő emberek ügyeiben, érdekképviselés. Kulturális rendezvények szervezése, más hasonló tevékenységű civil szervezetek munkájának segítése.

Nagyra Nőtt Nebulók Klubja

Alapítás éve: 2005

Tagok száma: 25 fő

Alaptevékenysége: A klubtagok érdeklődési körének megfelelő előadások megtartásával gazdagítják ismereteiket.

Polgári Olvasókör

Alapítás éve: 1991

Tagok száma: 54 fő

Alaptevékenysége: Kulturális és karitatív tevékenység, klubélet.

Rózsa Pávakör

Alapítás éve: 1974

Tagok száma: 14 fő

Alaptevékenysége: Magyar és szlovák népdalok tanulása, éneklése, népszerűsítése.

Széchenyi István Lótenyésztési Egyesület

Alapítás éve: 1989

Tagok száma: 60 fő

Alaptevékenysége: Lovas bemutatók, lovas kocsis felvonulások szervezése, a kettős fogathajtás népszerűsítése, amatőr versenyeken való részvétel.

Szlovák Klub

Alaptevékenysége: Hagyományőrzés, a szlovákság nyelvének ápolása, a szomszéd falvak szlovák lakosságával való kapcsolattartás, tapasztalatcsere.

Közfeladatot kizárólag az önkormányzat és a Kondorosi Közös Önkormányzati Hivatal lát el.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Számos egyesület, alapítvány és civil szervezet végez feladatokat Kondoroson. Ezek mindegyike speciális feladatokat lát el, tagjai érdeklődési, tevékenységi körének megfelelően.

A teljesség igénye nélkül **néhány ilyen szervezet:**

1. Alkotó Művészek Egyesülete
2. Kondorosi Citerazeneke
3. Legendák Földje Közhasznú Alapítvány
4. Kondorosiak Baráti Köre Közhasznú Alapítvány
5. Kondorosi Szlovák Klub
6. Kondoros és Hanhofen Testvértelepülés Baráti Társaság Egyesülete
7. G – M Alapítvány a Tehetségekért
8. Alapítvány a Kondorosi Általános Iskolásokért
9. Kondorosi Polgárőr Egyesület
10. Kon –Tour Kondorosi Falusi Turizmust Támogatók Közhasznú Egyesülete
11. Kondorosi Kick – Bokszer Egyesület
12. Kondorosi Testedző Egyesület
13. Önkéntes Tűzoltó Egyesület
14. Széchenyi István Lótenyésztési Egyesület
15. Kondorosi Női Kézilabda Klub
16. Kondorosi Gazdák Vadásztársaság
17. Kondoros Nagycsaládosok Egyesülete
18. Községi Gazdakör Kondoros

A példaként felsoroltak is bizonyítják, milyen sokszínű és tevékeny a lakosság a településen. Az Önkormányzattal szemben jelentős feladatot támaszt e nagyszámú és sok polgárt megmozgató, öntevékeny szerveződések támogatása, a működési feltételek megteremtése.

Kondoros Önkormányzata részben kötelező, részben önként vállalt feladatként több intézményt is fenntart. Ezen intézmények feladata az oktatás, nevelés, a település lakói kulturális igényeinek kielégítése és különféle szolgáltatások végzése

A településen a 2001-es népszámlálás szerint 3866 fő tartozott valamilyen egyházhoz, felekezethez, ebből 2471-en voltak evangélikusok, 1180-an katolikusok (1175 fő római katolikus és 5 fő görög katolikus), 124-en pedig reformátusok. 91 fő az előbbiekhöz képest más felekezetű volt, 1299-en nem tartoztak egyházhoz, felekezethez, 736-an pedig nem kívántak a vallási hovatartozás kérdésére válaszolni.

A történelmi múltból fakadóan a település legnagyobb vallási közösségét az evangélikusok képezik. Ez részben összefüggésben áll azzal a ténnyel, hogy az 1875-ös alapítású település lakosságán belül nagy számban voltak a szarvasi betelepülők, akiknek tekintélyes részét – részben szlovák származású – evangélikusok tették ki.

Az evangélikus egyház napjainkban is aktív életet él, vezetői élükön Tuska Tibor lelkésszel, erőteljes közösségi munkát fejtenek ki. Istentiszteletre minden hét vasárnapján 10 órakor kerül sor, havonta egy alkalommal, úrvacsorával egybekötve. Gyermekek istentiszteletre szintén minden hétfőn összejúlnak a gyülekezeti teremben, a híveknek áhítatot hétfőtől péntekig a Nyugdíjasházban 8 órai kezdéssel tartanak. Az evangélikus egyházhoz kötődik a Kondorosi Evangélikus Egyházközségért Alapítvány, amely anyagilag is támogatja a hívők egyes csoportjait, az egyházi énekeket templomi és ünnepi alkalmakkor megszólaltató Evangélikus Énekkar, illetve a lelkész által vezetett Gitár sulis is.

A katolikus egyház a környékbeli birtokosok, illetve vezető értelmiségek katolikus többségének köszönhetően előbb épített magának templomot a településen, mint az evangélikusok. Az 1884-ben felszentelt épületet, amely a belsejében a budapesti Belvárosi plébániatemplom szobrait, képeit őrzi, 1894-ben kibővítették majd az 1960-as években renoválták. A Petrovski György és Illyés Zsolt plébánosok által vezetett hívek vasárnaponként fél 11-kor, hétköznaponként pedig fél 8-tól gyúlnak össze misére.

Az említett egyházaknál jóval kisebb számban, de a baptisták is képviseltetik magukat (Kondorosi Baptista Gyülekezet), illetve saját imaházzal bír a Hetednap Adventista Egyház is.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az 1990. évi LXV. törvény lehetőséget adott az önkormányzatoknak a különböző társulásokban való részvételre, azokkal egységes szervezet alkotására, melyek alapvető célja a gazdaságosság, a hatékonyság növelése és a megfelelő forráskoordináció. Emellett Kondoros Önkormányzata aktív részese, formálója a kistérségnek.

Ezen lehetőséggel Kondoros Önkormányzata is megfelelően élt. A legfontosabb társulások:

Kőrös- Szögi Kistérség Többcélú Társulása

Kondoros-Kardos Közoktatási Intézményfenntartó Társulás

Orosháza és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás

Gyomaendrődi Térségi Kommunális Szolgáltató Társulás

Kőrös Völgyi Hulladékgyűjtési Rekultivációs Önkormányzati Társulás

Az önkormányzatok egyik sajátossága, hogy regionális vagy térségi feladataikat leghatékonyabban közös összefogással képesek végezni. Különösen a nagy szolgáltató rendszerek fejlesztésénél, működtetésénél indokolt az önkormányzatok térségi együttműködése.

Kondoros Önkormányzatának képviselő testülete a szakmai társulásokon kívül lehetőségeihez mérten támogatja a helyi lakosság olyan öntevékeny társulásait is, melyeknek célja a helyi közügyek megoldására irányulnak vagy segítik, támogatják az önkormányzatot vállalt feladatai ellátásában.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Mivel Kondoroson a többségi magyarok mellett szlovák nemzetiségű, anyanyelvű és kulturális kötődésű lakosok is élnek, a településen Szlovák Önkormányzat is működik a Hősök tere 4-5. szám alatt. Az önkormányzat képviselő-testülete összesen 4 főből áll, a helyi szlovákság elnöke Krajcsovics Andrásné.

A Szlovák Önkormányzat programjai:

Július Szappanfőzés

Október Haluska Nap

December Szlovák Nemzetiségi Nap és Bál

A nemzetiségi önkormányzat érdekképviselőt is ellát, képviseli a nemzetiségük érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen működő civil szervezetek az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekuszenek. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

A fogyatékkal élők tekintetében a civil szervezetek szerepe igen jelentős. A községben a Mozgáskorlátozott Békés Megyei Egyesület Kondorosi Helyi Szervezete működik. Munkájuk, összefogásuk jelentősen növeli a csoportba tartozók mindennapi életének megkönnyítését.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a település érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akaráttal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Adatgyűjtés folyamán, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői, képviselői felé megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. Az adatgyűjtés kiterjedt a kistérségi és helyi dokumentumokra, a Kondorost érintő területekre. Az adatgyűjtés folyamán mód lett megismerni a megkérdezett szervezetek jellemzőit, lehetőségeit, szabályozásukat és mindazt, amit eddig tettek és tesznek a saját területükön az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Példák, esetek tanulmányozása is megtörtént.

Az elkészült dokumentum tervezet a helyben szokásos módon, a települési honlapon került közzétételre, melyről az állampolgárok is véleményt mondhatnak.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, a település honlapján közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről nyílt bizottsági és Képviselő-testületi üléseken történik beszámolás és ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése is.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Általános iskolai végzettséggel rendelkező nők aránya magas, tartós munkanélküliek száma magas	Felnőttképzés
Gyermekek	Sok HH, HHH gyermek, veszélyeztetett kiskorúak és gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	Családi napközire pályázati forrás keresés, szülőknek rugalmas munkahely
Idősek	Informatikai jártasság alacsony szintű	Igényfelmérés, képzés szervezése
Nők	Nők érdekvédelmének hiánya	Érdekérvényesítésről tájékoztató nap, fórum
Fogyatékkal élők	Megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	Megváltozott munkaképességűek számára foglalkoztatási lehetőség keresés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Út a munkához	Önkormányzat
Gyermekek	Es(ély)ernyő	Önkormányzat
Idősek	Sohasem késő az informatikában	Önkormányzat, IKSZT
Nők	A gyengébbik NEM	Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Munkára fel	Önkormányzat

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tartós munkanélküliek aránya magas, munkanélküliség emelkedik, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók	Munkaerő-piaci programok
Gyermekek	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma nő	Közfoglalkoztatásba való részvétel
Idősek	Aktív időskor, szellemi hanyatlás csökkentése	Pályázat, önszerveződések
Nők	Munkanélküliség emelkedik a nők körében, magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma, álláskeresők száma magas	Munkaerő-piaci programok, Család- munka összehangolása
Fogyatékkal élők	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés hiánya a Könyvtárban	Pályázati forrás

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	LÉP(cs)Ő	Önkormányzat
Gyermekek	Gyermek Esély	Önkormányzat, civil szervezetek, önkéntesek
Idősek	MAMI, PAPI és a PC	Önkormányzat, önkéntesek
Nők	Mutassunk példát gyermekeinknek	Önkormányzat, vállalkozások, civil szervezetek
Fogyatékkal élők	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés	Önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák csökkentik a hátrányos helyzetük munkaerőpiaci hátrányait, javítják foglalkoztatási esélyeit.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára a társadalmi felzárkóztatás biztosítva legyen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök szociális helyzetének javítására, társadalmi szolidaritásának érvényesüléséhez.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a negatív diszkrimináció megszüntetését, foglalkoztatási és szociális helyzetének javítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők emberi méltóságának tiszteletben tartására, foglalkoztatási és egészségügyi helyzetének javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	LÉP(cs)Ő – romák és mélyszegénységben élők
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség emelkedik, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Célcsoport tájékoztatása képzési, átképzési lehetőségekről – szükségletfelmérés, pályaaorientációs tanácsadás, kompetencia-fejlesztés. K: Szakképesítésekbe való irányítás. Alternatív foglalkoztatás lehetőségeinek megteremtése H: Munkanélküliség csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szükségletfelmérés ▪ tanácsadás, célcsoport elérése, tájékoztatás ▪ Képzések – munkahelyek önálló teremtése (vállalkozás)
Résztevők és felelős	Önkormányzat,
Partnerek	MÜK, képzési intézmények, civil
Határidő(k) pontokba szedve	2013. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Célcsoport elérése legalább 50 %-ban. Közép: Munka- és képzési szerződés. Hosszú: Foglalkoztatás fenntartása tartósan, legalább 1 éven keresztül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány
Szükséges erőforrások	25 M Ft

Intézkedés címe:	Út a munkához
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tartós munkanélküliek aránya magas Általános iskolai végzettséggel rendelkező nők aránya magas
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Célcsoport elérése. Közép: Általános iskolai végzettséggel rendelkező nők szakképesítésének növelése. Hosszú: tartós munkanélküliek számának csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szükséglet és igényfelmérés 2. Eszköz és erőforrás felmérés 3. Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal – közfoglalkoztatás, képzés 4. Munkaerő-piaci integráció elősegítése
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31..
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Célcsoport elérése legalább 50 %-ban. Közép: Munka- és képzési szerződés. (10-10 fő) Hosszú: Foglalkoztatás fenntartása 5 fő részére legalább 1 éven keresztül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi erőforrás hiány
Szükséges erőforrások	10 mFt

Intézkedés címe:	ES(ély)ERNYŐ
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Veszélyeztetett kiskorúak és gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek családok között erőforrás felmérés, szükségletfelmérés, kutatás, igényfelmérés. K: Képesítő programok támogatása - életvezetési, háztartási – gyermeknevelési tanácsadáshoz kötött juttatások. H: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben élők jövedelemhez való juttatása, ami miatt a rászorultság megszűnik.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel a gyermekvédelmi jelzőrendszerrel, annak megerősítése, munkaügyi kapcsolatok bővítésének lehetőségei.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Jelzőrendszer, GYJSZ, HSZ, MÜK, CSSK.
Határidő(k) pontokba szedve	213.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kérdőív, szükségletfelmérés, tanácsadáson részt vettek száma – együttműködés civil szervezetekkel, MÜK kapcsolattartás. Pályázati lehetőség részmunkaidős foglalkoztatásokra.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Célok konkretizálása a célcsoport részéről, mentorálás.
Szükséges erőforrások	15 M Ft

Intézkedés címe:	Gyermek Esély
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma nő. (adattábla értékei a TEIR alapján)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Rövid: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek családok között erőforrás felmérés, szükségletfelmérés. Közép: Erőforrásokkal való összekötésben való támogatás. (munkaügyi központ, közfoglalkoztatás, munkaerőpiaci program) Hosszú: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben élők jövedelemhez való juttatása, ami miatt a rászorultság megszűnik.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igény-, szükségletfelmérés 2. Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, civil szervezetekkel.
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: kérdőíves felmérés, Közép: Együttműködési megállapodás Munkaügyi Központtal (Start munkaprogram, Civil Szervezettel (TAMOP) Hosszú: Önkormányzat pályázik a munkaerő-piaci programokra.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Látens, nem adekvát célok a célcsoport részéről.
Szükséges erőforrások	10 mFt

Intézkedés címe:	A gyengébbik NEM!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nők érdekvédelmének hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: információnyújtás, szolgáltatások igénybevételi lehetősége K: Krízisvonal létrehozása, folyamatos tájékoztatás H: Nők problémájának kezelése, nagyobb figyelem a célcsoport irányába
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Önszerveződő csoportok létrehozása, érdekvédelmi fórum, együttműködés rendvédelmi szervekkel és jelzőrendszer tagjaival. Krízisvonal létrehozása – jó gyakorlatok a kríziskezelésben.
Résztevők és felelős	Önkormányzat, civilek
Partnerek	CsSK
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Érdekvédelmi Egyesület/Fórum létrehozása Tájékoztatás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A témától való elzárkózás, tabuként kezelése
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, önkéntesek 500 eFt

Intézkedés címe:	Mutassunk példát gyermekeinknek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség emelkedik a nők körében, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók, család-munka összehangolása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Célcsoport tájékoztatása képzési, átképzési lehetőségekről – szükségletfelmérés, pályaorientációs tanácsadás, kompetencia-fejlesztés. K: Szakképesítésekbe való irányítás. Alternatív foglalkoztatás lehetőségeinek megteremtése H: Munkanélküliség csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szükségletfelmérés ▪ tanácsadás, célcsoport elérése, tájékoztatás ▪ rugalmas munkahelyek létesítése ▪ Képzések – munkahelyek önálló teremtése (vállalkozás)
Résztevők és felelős	Önkormányzat,
Partnerek	MÜK, képzési intézmények, civil
Határidő(k) pontokba szedve	2013. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Célcsoport elérése legalább 50 %-ban. Közép: Munka- és képzési szerződés. Hosszú: Foglalkoztatás fenntartása tartósan, legalább 1 éven keresztül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány
Szükséges erőforrások	25 M Ft

Intézkedés címe:	Mami, Papi és a PC
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Aktív időskor, szellemi hanyatlás csökkentése,
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R. Célcsoport igényfelmérés K: tárgyi eszközök biztosítása – pályázati lehetőségek, családi kapcsolatok megerősítése, támogató környezet. H: Kapcsolattartás, otthonról végezhető munka
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Igényfelmérés - Képzés biztosítása a csoport részére - Foglalkoztatás lehetőségének felmérése
Résztevők és felelős	Idősek, Szociális intézmények, Önkormányzat, önkéntesek
Partnerek	Felnőttképző szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2014. 12. 31. folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tanúsítványok, bizonyítványok az elvégzett képzésről.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Tárgyi eszköz hiány
Szükséges erőforrások	2 M Ft

Intézkedés címe:	Sohasem késő az informatikában
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Informatikai jártasság alacsony szintű
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Igény-, szükségletfelmérés Közép: képzés Hosszú: Idősek informatikai jártasságának növelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, igényfelmérés 2. Források biztosítása, partnerek felkutatása 3. Képzés
Résztevők és felelős	Önkormányzat, önkéntesek
Partnerek	IKSZT
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	10 fő informatikai képzés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	erőforrás, érdeklődés hiánya
Szükséges erőforrások	tárgyi eszközök – számítógépek, pénzügyileg 10 mFt

Intézkedés címe:	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés a Könyvtárban
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szükségleteknek megfelelő akadálymentesítés nem kielégítő az intézményben. Nincs vakvezető sáv, tapintható tábla
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Az épület akadálymentesítésének felmérése Közép: Vakvezető sáv, tapintható információs tábla. Hosszú: Fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek növelése, esélyegyenlőségének biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pénzügyi erőforrás felmérés, felkutatás 2. Tervezés 3. Megvalósítás
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Civil szervezetek, mozgáskorlátozottak egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Az épületen belüli lehetőségek felmérése, tervrajz Közép: A teljesítés megvalósításához szükséges pénzügyi források biztosítása, pénzügyi jelentés. Hosszú: Beépített akadálymentes eszközök, 2 vakvezető sáv, 2 tapintható tábla
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi erőforrás
Szükséges erőforrások	2 mFt

Intézkedés címe:	Munkára fel
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Megkülönböztetés a foglalkoztatás területén
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Célcsoport tájékoztatása képzési, átképzési lehetőségekről – szükségletfelmérés, igényfelmérés a foglalkoztatásba bevonható személyek számára vonatkozóan, pályaorientációs tanácsadás, K: Szakképesítésekbe való irányítás, foglalkoztatás elősegítése. Alternatív foglalkoztatás lehetőségeinek megteremtése H: Munkanélküliség csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szükségletfelmérés, igényfelmérés ▪ tanácsadás, célcsoport elérése, tájékoztatás ▪ vállalkozó keresése a foglalkoztatás biztosítására
Részvevők és felelős	Önkormányzat, civil szervezetek, vállalkozások
Partnerek	képzési intézmények, civil szervezetek, vállalkozások
Határidő(k) pontokba szedve	2013. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Célcsoport elérése legalább 50 %-ban. Közép: Munka- és képzési szerződés. Hosszú: Foglalkoztatás fenntartása tartósan, legalább 1 éven keresztül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány
Szükséges erőforrások	25 M Ft

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőség problémái megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatóságát
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Út a munkához	Tartós munkanélültek száma magas. Alacsony iskolai végzettségű nők aránya magas	Foglalkoztatás növelése, munkaerő-piaci integráció		Pályázat, Felhívóképzés Foglalkoztatás	Önkormányzat	2013. 12.31.	2 % csökken a munkanélküliség aránya 5 fő munkába helyezés	1 fő koordinátor 1 mFt	Foglalkoztatás fenntartása 5 fő részére legalább 1 éven keresztül.
2	LÉP(cs)Ő	Alacsony iskolai végzettség és foglalkoztatás	Munkaerő-piaci integráció/reintegráció		Képzés, Fejlesztés, Foglalkoztatás	Önkormányzat	2013. 12. 31.	Tartós (egy éven túli) foglalkoztatás	Képzés, Tanácsadás, Mentorálás	Folyamatos
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	ES(ély)ERNYŐ	Veszélyeztetett kiskorúak és GYVT-ben részesülők száma magas	Családok életkörülményeinek stabilizálása		Foglalkoztatás, Életvezetési tanácsadás	Önkormányzat	2013. 12.31.	2 % csökken a GYVT-sek száma	Tanácsadás, Mentorálás, Jelzőrendszer megerősítése	Folyamatos
2	Gyermek Esély	GYVT-ben részesültek száma magas, jövedelem nő	2 %-al csökken a GYVT-ben részesültek száma, az egy főre eső jövedelem nő		Közfoglalkoztatás	Önkormányzat	2013. 12.31.	2 % csökken a GYVT-ben részesülők száma	1 fő koordinátor 10 mFt	Foglalkoztatás fenntartása
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A gyengébbik NEM!	Nők érdekvédelmi hiánya	Információnyújtás, szolgálatok igénybevételei lehetősége Nők		Önszerveződő csoportok létrehozása, érdekvédelmi fórum,	Önkormányzat Civil szervezetek	2013. 12.31.	Önszerveződő csoport	500e Ft	Érdekvédelmi Egyesület/Fórum létrehozása Tájékoztatás

				együttműködés rendvédelmi szervekkel és jelzőrendszer tagjaival. Krizisvonal létrehozása									
		problémájának kezelése, nagyobb figyelem a célcsoport irányába											
2	Mutassunk példát gyermekünknek	Munkanélküliség emelkedik a nők körében, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók	Célcsoport tájékoztatása képzési, átképzési lehetőségekről, szükségletfelmé- rés, tanácsadás, önálló munkahelytere mtés	Foglalkoztatás, képzési szerződés	önkormányzat	2013.12.31.	Csökkén a HH-s gyermek száma, munkahelytere mtés	Képzés, munkahelytere mtés, tájékoztatás					
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1	Sohasem késő az informatikában	Informatikai jártasság alacsony szintű, nincs egyenlő hozzáférés biztosítva	Informatikai jártasság növelése	Képzés,	Önkormányzat, IKSZT	2013. 12.31.	10 fő informatikai képzés	1 fő szervező 10 db számítógép	A megszerzett tudást követően az informatikai eszközök használata elérhető.				
2	Mami, Papi és a PC	Idős kori tanulás - foglalkoztatás	Aktív időszak	Képzés, hasznos tevékenység	Önk, Szoc. szolgáltatók	2014. 12. 31.	Idős kori szellemi hanyaglás késleltetése, új ismeretek	Felnőtt képző intézmények	Folyamatos				
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége													
1	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesít és	Egyenlő esélyű hozzáférés nem biztosított	Esélyegyenlőség biztosítása	Vakvezető sáv, tapintható informatációs tábla a Könyvtárban	Önkormányzat	2013. 12.31.	2 folyosó vakvezető sáv. Előterben tapintható informatációs tábla	1 fő koordinátor 500 eFt	Kialakítás követően az akadálymentesít és rendelkezésre áll.				
2	Munkára fel	Megkülönböztet és a foglalkoztatás területén	Esélyegyenlőség biztosítása	Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásán ak biztosítása	Önkormányzat, vállalkozás	2013.12.31.	Célcsoport elérése 50 %- ban, munka és képzési szerződés,	Vállalkozó, 25 MFT	Foglalkoztatás fenntartása tartósan, legalább 1 éven keresztül				

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

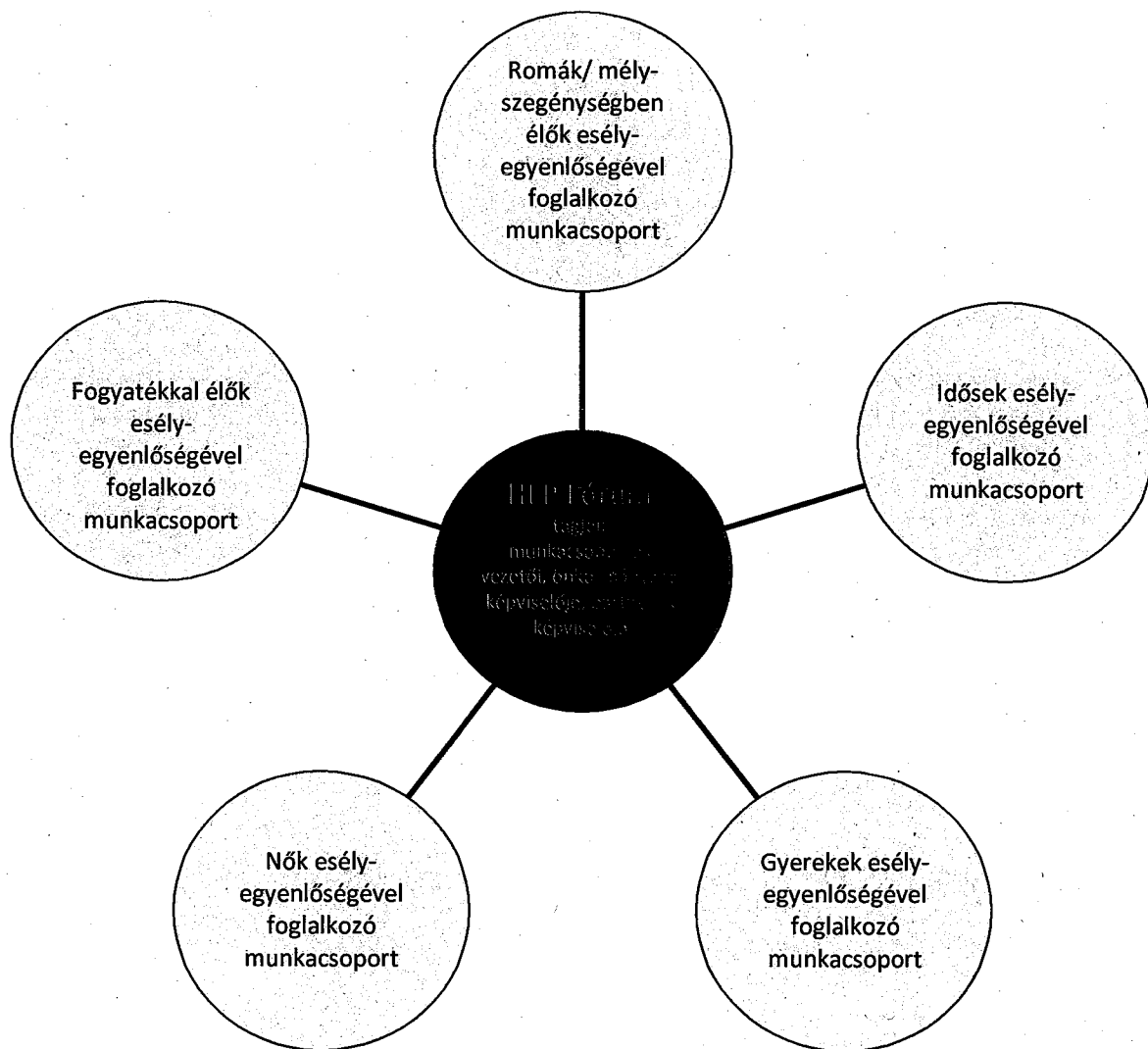
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Kondoros Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Kondoros Nagyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és200/2013. (VI. 28.)..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Kondoros Nagyközség Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2013. 06. 28.

Dátum

Handwritten signature of a partner.

Partner aláírás

2013. 06. 28.

Dátum

**KONDOROSÉRT
Alapítvány**

5553 Kondoros, Hősök tere 4-5.
Számlasszám: 53700072-15706104
Adószám: 19060057-1-04

Handwritten signature of a partner.

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék⁹

NÉV ¹⁰	HEP részei ¹¹										Alíírás ¹²	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Petőfi István Általános és Alapfokú Művészeti Iskola	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE		
Többsincs Óvoda és Bölcsőde	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
Körös-szögi Kistérség Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Idősek Klubja	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
Kondorosért Alapítvány	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
Evangélikus Egyház-Kondorosi Nyugdíjsház	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
Kondorosi Közös Önkormányzati Hivatal	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE

⁹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹⁰ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹¹ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹² Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Szácsi István

Legendák Földje Alapítvány	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
-------------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------